V. L. Vodák:

NOF

Národní Obec Fašistická a její **vůdce**

Radola Gajda

Cena Kč 3·50. *Nákladem vlastním.*

Tiskl Ant. Lapáček, Praha X-533

V. L. Vodák:

NOF

NÁRODNÍ OBEC FAŠISTICKÁ A JEJÍ

vůdce RADOLA GAJDA

Cena Kč 3·50 Nákladem vlastním

Tiskl Ant. Lapáček, Praha X., Poděbradova 35

Expedice: Praha X., Poděbradova 35

Předmluva.

Bylo již napsáno několik útočných brožurek i mnoho článků proti čs. fašismu, v nichž bylo často psáno o minulosti vůdce R. Gajdy. Bylo však mylně psáno, že čs. fašismus je kopií zahraničních fašistů. Téměř ve všech útočných akcích nebyla náležitá pozornost věnována utvářející se společnosti nespokojených lidí, používajících názvu fašismus. Proto mnohdy jen povrchně myšlený způsob nedosáhl žádoucího účinku, nýbrž pravý opak. Nebyla zde snaha odstraniti důvody nespokojenosti nadstranickým způsobem.

Účelem této brožury jest, abych dle svých vlastních zkušeností a nepřerušené 7leté činnosti ve fašistické obci jako bývalý předseda ústředního výkonného sboru a dlouholetý předseda pražské župy, nestranně a pravdivě vylíčil, zda-li tato organisace pod vedením Gajdy jest schopna zásady a sliby veřejně hlásané provésti.

Musím podotknouti, že dne 20. března 1933 jsem se dobrovolně vzdal funkcí a 22. května téhož roku, i členství v NOF.

Budiž mi prominuto, že použiji různých jmen osob přímo i nepřímo účastněných. Vylučuji však předem tendenční důvody, jelikož jména i bydliště různých příznivců a členů má dávno policie ve svém majetku, Nebylo přece

nic snažšího, než získati z ústředí adrěsáře členů fašistické obce.

Chci-li čtenáře uchrániti různých mylných dohadů a pochybností, jest nutno různých jmen použíti, a konečně jest tento otevřený postup nezbytný k náležitému popsání charakteru muže, který se ve veřejném životě představuje jako vzor počestného národního člověka. Domnívá-li se někdo, že můj postup měl býti diskretní, velice se mýlí, poněvadž t. zv. nekompromisní 100% národní očistné hnutí musí vždy vzorně postupovati tak, aby nebylo těžkých chyb a aby s korupcí druhých neoperovalo dotud, dokud samo tone ve vlastním bahně. Jest velkou chybou všech těch, kteří znechuceni neudržitelnými poměry, odešli, a nedovedli veřejně promluviti, nebo v hnutí vytrvati a pracovati k zlepšení poměrů.

Vůdce hnutí svým indiskretním postupem a nedodržováním čestného slova, nesmí v žádném případě očekávati diskretnost od druhého. V tom případě, občan jako občan. Nebyl jsem nikdy a nejsem členem některé politické strany. Jsem prost všech ohledů i závazků a proto moho obsah této brožury přísně nestranně podati.

Tato brožura má účel varovný. Má říci všem neinformovaným, že žádné očistné dílo nelze lajdáckým vedením prováděti. Má říci, že národní myšlenka v tomto případě byla neslušně zneužívána ve prospěch bezedné kapsy. Konečně má všechny státotvorné a skutečně národně založené občany upozorniti na nepromyšlený, bezhlavý a tím také pro každého nebezpečný postup tohoto vedení.

Jsem pevně přesvědčen, že mnoho rozumných lidí, znalých poměrů, mé důvody vždy podepíše. Mnoho neinformovaných se musí

vážně zamysliti a konečně ti, kteří ve své zaslepenosti by se snažili lživě zmatek a nehospodárnost ve vedení krýti, nelze považovati za služebníky nějaké idee, nýbrž za bezpáteřné dvorní šašky.

Z finančních důvodů nemohl jsem dříve tuto brožuru vydati a bylo by velmi pohodlné i zbabělé namlouvati lidu, že snad někdo z protifašistického tábora tak učinil.

Můj charakter i čestnost a hrubé jednání Gajdy mě přímo donutilo, abych se zbavil spoluodpovědnosti nemožného podnikání a odkryl veškeré důvody, které mě k tomu přímo donutily. Po léta nahromaděná nespokojenost i zklamání a zákulisní manipulace, nemohl jsem déle zatajovati. Gajda se svým chováním a postupem si přímo tuto brožuru objednal.

V. L. Vodák.

V Praze, dne 20. ledna 1934.

Účel NOF.

Národní obec fašistická má míti správný název: „Společnost přátel Radoly Gajdy“, neboť jest výlučně podnikem jeho osobním, stavícím zájmy národa a státu až na druhé místo. Tak je třeba na toto hnutí se dívati. Sám před státním soudem v Brně honosně Gajda pronesl slova: moje organisace!

Tento privátní a rodinný podnik vznikl z fašistů Roberta Macha s týdeníkem „Národní republika“, „Červenobílých“ dra Zástěry a „Národního hnutí“, jehož list „Odboj“ zanikl. Pro nejednotnost názorů, ještě před příchodem Gajdovým, odešel Robert Mach, jako majitel a redaktor, s listem, takže spolek byl bez novin i hlavy, neboť tak zv. „direktorium“ téměř nefungovalo. To jen tak stručně. Chodilo se a psalo různým známým osobnostem, které však nabízené vůdcovství nepřijaly.

Dr. Zástěra prosazoval R. Gajdu, který byl již pensionován. Já, pod dojmem hlásaných legionářských zásluh jsem ve výborové schůzi stylisoval list R. Gajdovi, který Jar. Tetiva, t. č. jednatel, napsal a osobně doručil a ve kterém byl žádán, aby vstoupil do organisace. Stalo se tak na sklonku roku 1926.

Dne 31. prosince 1926 odevzdal jsem R. Gajdovi členskou legitimaci s mým podpisem. Bylo to právě na Silvestra a domnívám se, že Gajdův vstupní den měl vliv na vedení organi-

sace, která byla po celá ta léta s nádechem silvestrovským dirigována.

Lidé, jdoucí za ideou byli postupem času postaveni do služeb jedince, resp. jeho rodiny. Začalo se násilnými methodami. Problém tehdejších poměrů i událostí zůstal nepovšimnut. Okolí začalo téměř hystericky opěvovati a obhajovati novopečeného vůdce, při čemž statečně a vytrvale plenilo kapsy důvěřivých občanů. To se nedá ani popsat. Jistě dnes mnohý ze štědrých dárců, dávno zapadlých, bolestně vzdychne a bezděčně sáhne na kapsu.

Začátek na schůzích byl vždy o bratru vůdci, prvním vojevůdci, osvoboditeli národa, anglickém lordovi, atamanu kozáctva, atp. Teprve na druhém místě se kritisovaly stávající poměry. Posluchači zřejmě dojmutí, věnovali pak více pozornosti osobě, nežli nějaké idei nebo účelu a tím se z nich stali bezděčně, a v jakémsi podvědomí, „Gajdovci“.

Osobní kult se pěstoval dále a neúnavně jako kdysi v kolovrátcích „Radetzky-ho marš“. Ne však z oddané lásky, nýbrž pouze z existenčních důvodů a zejména v touze po mandátech. To nedovedl Gajda povahově měkký, úžasně nestálý, nedostatečného postřehu, ctižádostivý vystihnouti a zakřiknouti. Stala se z něho loutka s názvem vůdce.

Požívačné a lišácké okolí, srážející po vojensku paty, vypěstovalo v Gajdovi domněnku, že on jest jediným záchrancem národa a prvním cejchovaným patriotem. Nejtragičtější jest, že tomu do dnes pevně věří a dle toho také „neomylně“ jedná. V tom vězí základ celého nebezpečí i zmatku.

Učiti posluchače více mysleti, dáti celému podniku hlubší náplň, pevnější cíle, přemýšleti

o zlepšení stávajících zřízení, o to se, až na vzácné vyjímky, nikdo nestaral. Nepřetržité zájezdy bratra vůdce a sestry náčelní, slavobrány, vepřové hody, schůze s věčně stejným obsahem, jest velice málo. Jestli někdo považuje tuto činnost za dostatečnou k záchraně národa, není 100% vlastencem, nýbrž jenom kuřákem opia.

Gajdův soukromý podnik není kopií zahraničního fašismu. Nese jedině jeho jméno a není dosud ani jednotně a dokonale organisačně za tolik let vybudován. Podléhá jedině náladě majitele, nebo jeho pobočníků.

U nás není fašismus, u nás jsou jen sympatisující lidé, kteří by si něco podobného přáli. Zapomínají však, že nutno vzíti v úvahu náš malý stát, silně závislý na zahraničí, dále milionová německá menšina od převratu velmi blahovolně hýčkaná zneužila této blahovůle státu a vyhrocovala své politické i hospodářské požadavky téměř do nemožnosti. Značná část tohoto německého kmene šla dokonce tak daleko, že se stala elementem protistátním. Noblesní postup po převratu vlády čs. republiky vůči finančně silné menšině židovské umožnil, že židé okupovali mimo své dřívější posice v politickém životě a tisku, také význačná místa ve státní i samosprávné administrativě. V historických zemích jsou naši lidé a židé skoro rovnocennými živly ve veškerém podnikání. Jistá část židů, starousedlíků, jest dobrým službodárcem. Společensky srostla také silně s naším lidem. Na Slovensku a Podkarpatské Rusi mají obchod i veškeré podnikání skoro výlučně ve svých rukou židé a drobný slovenský lid tím trpí.

Utvoříte-li protižidovskou frontu, tedy ji

jednotně naši státní příslušníci neakceptují. Jest u nás prostě neproveditelná. Jsme typickým státem politických stran. Jest to výslednice úžasné nejednotnosti našeho lidu, a s touto vadou nutno vážně počítati. Malý doklad, ale jistě pozoruhodný jest naše oficielní hymna, složená ze dvou písní. Jen naivní člověk by se mohl domnívati, že vezme-li si někdo dnes fašistickou legitimaci, že zítra je nejpočestnější a nejsnášenlivější člověk ve státě.

Vyskytli se také někteří naši lidé těsně před převratem, kteří žádali o císařské radovství a za několik dní v den převratu tloukli holemi do rakouských orlů. V našem státě nelze politické strany zrušiti. Jest však možno počet stran značně zredukovati a už to by znamenalo velké ulehčení ve všech směrech a doufejme, i pro ty naše voliče. Několik politických stran by nemohlo ničeho namítati proti čisté národní a vzorně organisované oposici. Myslím, že by dokonce byla jejich životní otázkou, vedená ovšem lidmi čestnými a do všech podrobností státního života zasvěcenými. Pravdivě vzato, národní idea u nás prodělává vleklou krisi a proto taková fašistická obec bez mozku a bez důkladně promyšleného plánu, jest slabou útěchou. Spíše je škodlivým plagiátem nacionálního podnikání.

Uvažovalo někdy t. zv. fašistické vedení o těchto specielně československých možnostech? Házeti líbivé a nesplnitelné fráze do lidu, je pustá demagogie.

Chtěl jsem jen přibližně znázorniti, jak u nás je kopie zahraničního fašismu nemožná. Nechci tím kaziti nikomu naději, ale zde možno jedině prováděti něco promyšleného, dle daných možností.

Vedení neukázalo snahu různé ty problémy i možnosti v rámci zákonů prostudovati. Nedovedlo postaviti sbor myslících lidí a to jest kardinální chyba podniku, vedeného mužem, který nemá ani zdání o primitivních základech organisační práce. I odpůrci by se pak na řádně vedený podnik jinak dívali a měli před ním náležitý respekt. Jedině rušivými, nepromyšlenými akcemi a nesympatickými aférami dávala fašistická obec věděti o své existenci. Nespokojenost některých vrstev lidu v republice, nutno v zájmu klidného vývoje státního života velmi rozvážně vésti a regulovati, poněvadž podobný zjev bude zde bez ohledu na existenční poměry trvalým. Hlava oposice musí míti nejlepší vlastnosti vědomí odpovědnosti a vždy míti na mysli, že oposice jest jako dvojsečná zbraň, se kterou nutno velmi rozvážně zacházeti.

Organisační práce.

Ať mně nikdo nezlořečí, když řeknu, že takový známý občan ze Střeleckého ostrova, pode jménem „Ferda-Sirky-Evropa", by plánovitěji postupoval, maje k disposici hlavně na počátku štědré dárce a k tomu členy až hloupě poslušné. První prohlášení, které dne 18. ledna 1927 R. Gajda uveřejnil, znělo takto:

Bratři a sestry!

Říšskou radou fašistickou byl jsem proklamován Vaším vůdcem. Přijal jsem, neboť bojovati pro mocnou vlast jest i pro mne cílem života. Cíle svého dojdeme; jest třeba jen tuhé práce, ukázněnosti a odvahy.

Semkněte řady! Ku předu!

Gen. r. l. R. Gajda.

Nevím, jak si ten boj vůdce Gajda (tehdy ještě s malým „v“) představoval. Byl ovšem proklamován vůdcem na sjezdu v Brně proti slabší oposici, vedené sympatickým drem Svozilem z Prostějova. Ale měl správně každoročně před ústředním výkonným sborem skládati účty ze své činnosti a požádati o souhlas sboru. Gajda však vládl diktátorsky a proto bylo směšné, jeho prohlášení, před státním soudem, že jest volen každoročně, když 3 roky před Židenicemi se vůbec žádný sbor nesvolával. Gajda svolával sbor jen tehdy, neměl-li peníze, nebo byla-li organisace zadlužena.

Celkové pomůcky pro funkcionáře byly „Organisační řád“, knížka osmerkového formátu, o 4 listech a „Jednací řád“ o 9 listech. Obě knížky vydal velmi snaživý bývalý člen Alois Beneš. Poslední dobou ani tyto pomůcky nebyly na skladě, takže si každý počínal, jak za nejlepší uznal. Vypadalo to jako u snědeného krámu.

Místo předsednictev, byly rady. „Nejvyšší“ instancí byl ústřední výkonný sbor, jehož předsedou byl samozřejmě vůdce Gajda. Bylo to 50 lidí, z nichž dobrá polovina byla určena dle Gajdovy libovůle. Sešel-li se někdy sbor, měl právo schvalovati četné peněžité sbírky a uvažovati o dluzích. Jiné záležitosti řídily se jen dle přání Gajdy. Po židenickém procesu byl sbor po 3½ leté pomlčce svolán,. složený ovšem většinou z nových členů, neznajících tajemné zákulisí pletich. Netřeba zdůrazňovati, že limonádový sbor bez výkonnosti a pravomoci. byl zcela zbytečný.

Zemská rada v Čechách zrušena dne 19. listopadu 1929. Jako její bývalý místopřed-

seda obdržel jsem tenkráte dopis, že Gajda provede novou „reorganisaci" celého hnutí.

Rada za předsednictví nezištného Kříže, pracovala samostatně a proto byla rozpuštěna. O nic se tak Gajda nestrachoval, jako o vůdcovství. Na Moravě jest Zemská rada v Brně a na Slovensku v začátcích vedlo ji několik význačných lidí, kteří dávno odešli, takže tam nelze vůbec o organisaci mluviti.

Další složky jsou t. zv. krajské rady, jichž náčelníky jmenuje vůdce.

Dne 7. listopadu 1928 jsem byl jmenován předsedou pražského kraje. Podepsán vůdce R. Gajda a prof. L. Svejcar.

Byla mně předána agenda volebních žup A. B. a sice 14 jednot v Praze a 3 venku, celkem 17 jednot dobře fungujících.

Koncem r. 1932 měla Pražská župa včetně Prahy 220 řádně platících jednot a 175 důvěrníků v různých místech, kteří žádali také založení jednot. Příspěvky z celé župy pohltilo ústředí. Různé peněžité sbírky a dary sebral vůdce, resp. ústředí. Za 4 a čtvrt roku nedostala župa na tuto organisační práci ani předepsaných 10 procent z příspěvků. Jedině jednota Praha VII. a Žižkov tak činily. Různé pokuty i soudní spory nechtělo a nemohlo mi ústředí zapraviti, poněvadž první konsument na peníze byl Gajda a po něm nezbylo již nic. Mimo své zaměstnání vykonával jsem za velmi svízelných poměrů, přímo neuvěřitelným způsobem veškerou práci pro stále vydrancovaný osobní podnik. Tajemníka, kterého mělo dle organisačního řádu platit ústředí, zastupovala bezplatně župní referentka M. Felixová. Této jedinečné, až hloupě obětavé práci chtěl přece jen Gajda pomoci zajímavým způsobem. Chtěl nám totiž

prodati starý vůz „Laurinku“; který obdržel na sjezdu v Mladé. Boleslavi od členstva zadarmo. Mimo tohoto vozu měl novou „Tatru“, rovněž dar členstva. Přes to velký nadvlastenec, ač věděl, že nutně vůz pro župu potřebujeme, nastavil odporně opět svoji bezednou kapsu. I starý vůz „Pegoutku“, psaný na jméno Kateřiny Gajdove župě odebral a odevzdal pobočníkovi Soukupovi, který obdržel k vozu ještě vypůjčené peníze. Po několika týdnech řekl mi Gajda, že Soukup má 20 jednot hotových a 30 rozdělaných. Do dnes však nevím, kde! Po čase spustlý a zničený vůz zatáhl do ohrady na Letné a tam nepojištěný shořel. Tak rozuměl vůdce organisaci.

Za těchto okolností nebyl jsem dávno sympaticky nakloněn podobnému kořistnictví. Snažil jsem se proto, aby si venkov založil své vlastní ústředí a tím se zbavil chaotického hospodářství bez jakýchkoli rozporů na veřejnosti. Sám vrchní policejní rada Preininger mně při výslechu sdělil, že můj úmysl měl J. Kasper ve svých poznámkách. Nechtěl jsem tím vzíti R. Gajdovi pohodlnou existenci. Chtěl jsem pouze, aby venkov byl osvobozen od starého ústředí, jež za všecky došlé příspěvky nemohlo venkovanu říci, jak se zaorává strniště. Žádal jsem 3kráte ministerstvo vnitra o povolení stanov zemědělské fronty. Bylo to vždy z různých důvodů zamítnuto.

Dne 30. září 1932 jsem byl jmenován župním náčelníkem. Pouze pro Velkou Prahu jmenoval Gajda opět krajského náčelníka Karáska, aby prý Praha „rostla“. Gajda byl na večeři v Hořovicích u jistého továrníka, kterého obratem ruky jmenoval protektorem nového útvaru, vyjmutého z pražské župy. Bylo to pásmo

od Hořovic až do Zbraslavi. V Bernarticích u Tábora jmenoval krajským náčelníkem ing. Štěpána. V Dolních Kralovicích jmenoval krajským náčelníkem ředitele Havlíčka. Na štěstí přišly Židenice. Jinak by se stalo, že každý člen-hostitel, dostal svůj kraj.

Protektora z Hořovic jsem nikdy neviděl. Ing. Štěpán velmi úspěšně pracoval a ředitel Havlíček byl zejména štědrý příznivec.

Výše uvedený postup má ilustrovati organisační „schopnosti" býv. zástupce chefa gener štábu. Jak by armáda vyhlížela, těžko říci. Osobní odvaha v legiích neznamená ještě schopnosti vůdcovské, o kterých by mne těžko někdo přesvědčil. Já jsem tomuto muži, t. č. vůdci, nikdy honosné tituly ani vyznamenání nezáviděl. Naopak, přál bych mu k tomu všemu ještě - rozum!

Koncem roku 1933 nařídil náčelníku Velké Prahy, aby vypracoval nový plán na získání Prahy (po 7 letech).

Získati Prahu a vypracovati plán je směšné a naivní. Mnozí pražští občané investovali do tohoto podniku mnoho peněz a výsledek byla nula. Praha viděla nemožnost a neschopnost vedení. Praha nevěří, že očistné hnutí možno říditi z vinárny nebo kavárny. Pikolík věděl mnohdy více o plánech hnutí, než funkcionáři. Musím bohužel přiznati, že organisační práce šla nejklidněji, když byl vůdce zavřen. Praha jest pro fašistickou obec ztracena.

Praha I. měla 1400 členů a dnes 140.

Praha II. tak jeden stůl.

Praha III. jest „vedena" čalouníkem Havránkem a jeho ženou, který celý měsíc pomlouvá lidi a na prvního vybéře tak něco k 300 Kč výpalného, (dříve Kč 600.—) a odnese je majiteli podniku, br. vůdci.

Praha IV. z velkého nadšení pro br. vůdce se rozešla.

Vyšehrad vždy národní začal, ale nechytl.

Praha VII.? Jednota jest vzorně i rozumně vedena a mohla by býti příkladem každé organisaci.

Praha VIII.: tam znám Foltu.

Karlín: několik unavených osob.

Žižkov býval velmi dobrý, ale už není.

Vinohrady měly 6.000 papírových členů a dnes je to stolní společnost, která pro osobní spory musí seděti u dvou stolů.

Strašnice zahynuly, ale jsou tam ještě manželé Vondruškovi.

Vršovice jsou výbojné, ale je jich málo.

Nuselské údolí: tam bydlí jeden člen, opuštěný pokladník NOF Mareš.

Na Pankráci byly asi 4 ustavující schůze, ale bezvýsledné.

Krč bývala dobrá, Bráník zahynul, Smíchov dodýchává, jen jistý pensionovaný inženýr proběhne denně několik fašistických středisk. Patrně mu to lékař předepsal.

V Dejvicích je asi 19 členů, kteří se již 2 roky nesešli.

Konečně v Břevnově z celé slávy zbyl jeden člen Chmelař, který prý nikdy bratra vůdce neopustí.

Kdybych se snad mýlil a někoho zapomněl, bylo by to pro mne vzácné překvapení. Praha tento soukromý podnik prohlédla a zcela po právu zavrhla.

Louny, Litoměřice, Terezín, Turnov, Semily, se svým okolím, nechytly tak, aby se dalo mluviti o hnutí. Mladá Boleslav měla kdysi nadšené i štědré vyznavače, ale sjezd v r. 1927 a jeho finanční dozvuky mnohé nadšence vy-

léčily. Nepořádky a bezhlavost byly takové, že teprve v Ml. Boleslavi jsem sháněl peníze pro objednanou hudbu. Byla to první ukázka, jak organisaci vede špatný hospodář.

Okolí Mladé Boleslavi začalo se značně kloniti k nám, v době, kdy ceny zemědělských výrobků citelně poklesly. Z části tu byla také vina družstevních podniků. Velmi obsažně a chytře vedený list poslance Dubického „Rodný Kraj“, náš postup silně brzdil. Třeba tuto skutečnost přiznat, přesto, že jsem byl v tomto listě občanem Králíčkem (asi v horečnatém stavu), nepravdivě vyprán...

Kolín „skryté“ bojovné reservo, vedené obchodníkem J. S. Součkem, má i v tomto městě při nízkém počtu členů, velmi nespokojené spolupracovníky. Souček mně svého času psal o ideových a materielně založených členech NOF. Souček kdysi nazval, nemýlím-li se, nejaký vodní pramen jménem vůdce, pak jsem v župě o Součkovi dva roky neslyšel a pramen také snad vyschnul, nebo to pojmenování nebylo příléhavé, zkrátka utichlo všecko. Před 2 roky skryté reservo objevuje se opět na scéně, opřeno o výbojného Samánka s dobrmanem pod předsednickým stolem. Také skryté reservo přirozeně neobdrželo 10 barevných obrazů milovaného vůdce, ač byly mnou odeslány na jméno okres. náč. Součka. Poslanec Koudelka odsouzený k zániku, jako člen dobře organisované a vlivné strany, jistě s blaženým úsměvem se dívá na tento podivný, očistný boj. Jsem toho názoru, že Prahu spíše ovládne „Kamenožlučolom“, nežli skryté fašistické reservo v Kolíně n. L.

Světoznámé město Plzeň si přímo říkalo o fašistické „koště“. Jsou prý tam jedinci, kteří

bez zardění pobírají několik tučných platů, i jiné důvody byly příznivy pro očistu. Plzeňští občané však nepochopili.

Je mně líto těch, kteří značné peněžité částky sázeli na Gajdův fašismus jako na závodního koně, který často klopýtl, nedoběhl a jen boockmaker Gajda to vyhrál.

Kde byl v kraji silný časopis, nestačil náš pražský dýchavičný a pivní list, který měl podchytiti agitační práci silně navštívených schůzí. „Fašistické Listy" neměly přílohu pro podobné kraje, kde by se různé záležitosti přetřásaly. Mnozí tajemníci politických stran, ve snaze svou slabou obranou i agitační práci podložiti, vyvolávali z ničeho soudní spory, které jejich zaměstnavatelům popularity nepřidaly.

Žaloby ministra Bradáče a posl. Dubického byly podány dle údajů zaměstnance, který pak u soudu nic neřekl a spoléhal jen na svědectví svých lidí. Byla to zejména republikánská strana, která vyvolávala soudy, aby mohla doplniti protiakci mnohých svých neschopných lidí. Tajemníci byli také jedinými mluvčími, neboť předáci zřídka v posledních létech přicházeli mezi svůj lid.

Vedení stran v době všeobecné konjuktury byla neobyčejně štědrá vůči mnohým straníkům a to zaselo také neodpustitelnou nenávist. Zapomínalo se poznenáhlu na početného malého člověka.

Všecky tyto a mnoho jiných poznatků jsem bral v úvahu a dle toho jsem také celou agitaci úspěšně prováděl.

Politického tajemníka bych si představoval jako nejvzdělanějšího člověka ve straně, Mimo bohatou iniciativu znalostí lidu do všech podrobností, by měl míti Ottův Slovník naučný, v

maličku. Pro náš lid je slovo pán od pradávna těžce stravitelné. Obnovením našeho státu byli postaveni do popředí mnozí lidé z protipanského prostředí. Začali lépe žíti, své osobní vztahy přirozeně převedli do jiného prostředí a dokonce museli lidu i nepřímo ukládati povinnosti a poroučeti mu. Není divu, že se pojednou vyskytl muž, a generál k tomu, který s bratrskou maskou a bojem proti těmto poručníkům, lidem voleným, vystupoval. Lid ve své prostotě doufal, že tento muž je jejich záchranou. Kdyby nejudatnější desátník nebo rotmistr z legií hlásal totéž po venkově, nebyl by mnohými občany považován za pravého mluvčího, neboť v našem lidu výchova i vztah k císařským generálům dosud živě žije.

Pojednou si takový generál říká bratře s každým občanem, chce lidu „pomoci", probouzí se v lidu násilný vžitý vojenský duch, který chce v tomto duchu také radikální nápravu a nehledí k tomu, zdali vůdce promyslel všecky možnosti svého neodpovědného jednání.

Potvrzením mého úsudku je, že ve většině případech se první ujali organisační práce právě staří vojíni.

Nedivme se, že jeden člen z Vršovic v bujné fantasii řekl: až vyjde generál z vězení, ten to konečně rozseká. On však vyšel, nerozsekal nic a jel na hory, zatím co mnozí zůstali v žaláři a jiní po propuštění nastoupili těžký existenční boj. Proslovy na schůzích nebo organisační práce vůdce byla by slabým magnetem k jeho popularitě. Když však bývalý pěšák, titulární svobodník, mohl plácnouti generála na záda a říci: „dejme si, bratře, ještě jednu", to byla u mnohých hlavní příčina.

Dojemné, skoro plačtivé hospodské přátel-

ství, vyvolávalo všeliké hrůzostrašné plány pro „záchranu“ národa. Dík něžným polovicím zůstaly bohudík neprovedeny.

Organisační vztah mezi jednotlivými župami téměř neexistoval. Mimo pražskou, byla zde župa českobudějovická, která velmi rychle vyrostla. Vydávala svůj časopis „Fašistický Jih“, který byl jediným listem hnutí bez stálých žebravých útoků na kapsy členstva. Tato župa si vede finanční hospodářství samostatně. Bude jednou museti, vzdor tomu, že tvůdce pro ně spálil nejvíce benzinu, zaujmouti své stanovisko vůči neschopnému vůdci. S osobním kultem nelze trvale lid udržovati.

Vůdce by měl úřadovati nyní asi půl roku v Čes. Budějovicích, poněvadž župa pražská žhyne. Doufám, že riskantní osobní kult by zmizel. Vzíti si bratra vůdce jen na nedělní tramping, to nic není. On je docela příjemným člověkem. Dejte mu však sekretariát a list do rukou a hned se přesvědčíte, zda-li je schopen vůdcovství. Ustavičné opěvování vyneslo tolik, že bez jeho „dobrozdání“ se nemohla koupiti ani mucholapka.

Jen při kratičkém zájezdu se pletl do přijímání neznámých členů. V roce 1932 přijmul na zájezdu 2 kasaře a vystavil těmto vlastnoručně přihlášky do organisace a opatrný br. Kohout z Č. Budějovic diskretně tyto přihlášky v Praze anuloval, o čemž mně tajemník Žáček podal zprávu s dodatkem, že náhodou by kasaře vedení nutně potřebovalo. Provede-li něco podobného „vůdce očistného hnutí, je to úkaz velmi povážlivý. Předem bych mohl stylisovati odpověď, kterou tato župa podá. Tím se však na skutečných poměrech ničeho nezmění. — Župa pardubická vzrůstala po příchodu býv. okres-

ního soudce Vážného, který založil tamtéž časopis „Český směr“. Po úspěšných obecních volbách v Pardubicích časopis zanikl, což je rovněž velmi charakteristické. Vůdce o této župě říkal, že to není dobře organisačně zpracováno. Jiné legitimace si vydal Vážný a proto prý tam dal „štiku“ dra Hrušku z Litomyšle. Vzal mu župní vedení a pověřil jím dra Novotného v Chrudimi. Vážného jmenoval zemským organisátorem. To bylo asi tolik, jako kdyby ho dnes jmenoval carským plukovníkem.

Dne 17. ledna 1933 mně Gajda řekl, že Vážný má ve financích nepořádek a že právě obdržel novou směnku na Kč 3.000.—. Vážný vydal svoje fotografie a sbíral peníze pro list. Všechno br. vůdce považoval za zřejmě konkurenční podnik Vážného, který nebyl oblíben, ač těžce na celý podnik doplatil. Kdepak vybírati peníze a neodevzdati nic br. vůdci, třeba šlo všechno ve prospěch jeho osobního podniku NOF. Sám jsem byl za to prohlášen za špatného člověka, ač moje župa byla bez haléře. Podle vůdcova názoru praví fašisté prý pracují zadarmo. Je tedy podle mého soudu vůdce Gajda levým fašistou. Vážný při své šetrnosti a svědomitosti chtěl všechno sám zdolat a proto není divu, když při své soudcovské službě pokulhávala fašistická organisace. Je samozřejmé, že postavím-li se do služeb organisace, jdoucí ostře proti režimu, musím jako služebník státního režimu bez bolesti počítat se ztrátou služby. Nestranně vzato, dostal se přednosta soudu v Pardubicích do velmi svízelné situace.

Nutno uvážiti, zda-li bolestné ztráty existencí, dotýkající se nevinných rodin, dále škody vzniklé fašisticky činným obchodníkům a

živnostníkům, zaslouží podnik, vedený mužem bez mozku.

Uvolniti místa, zničiti existence jest pro národní myšlenku větší ztrátou, než figurovati pod problematickým vedením. Kdyby byl Vážný energii věnovanou společnosti přátel R. Gajdy věnoval svému soudcovskému povolání, musel by býti chloubou naší justice. Tam také jedině bylo jeho správné místo. Ve vyšetřovací vazbě na Pankráci, když jsem někdy chodíval odpoledne v kole s hakenkrajclerským poslancem Schubertem nebo Krebsem, vidíval jsem v nemocničním oddělení bývalého soudce choditi bez čepice v trestaneckém obleku. Bylo mně ho líto.

Vážný jistě připustí, projevím-li dnes svůj názor, že se stydí říci pravdu, jak strašlivě nalétl.

Píši-li o třech župách v Čechách, nelze tu mluviti o nějakém dalším větším celku, mimo menších jednot a důvěrníků. Br. Šťastnému v župě litoměřické neřeknu veřejně ani počet členů. Nechci ho pohněvati. V Hradci Král. to nešlo nikdy, neboť zde byl stále tucet podvůdců, věčně se hašteřících. V Orlických horách byl lid vždy 100% národní a potřeboval jen zlepšiti poměry v domácím průmyslu. S pouhými sliby nelze tento horský lid širokého rozhledu a tuhé školy životní, získati. Jsou to písmáci a nenaletí na každý „špek".

Tak, jako mladoboleslavský kraj je ovládán tiskem posl. Dubického, je něco obdobného v Něm. Brodě. Tam vychází dobře dirigovaný „Havlíčkův Kraj", a proto i tam nebyla živná půda pro fašistickou obec. Morava byla organisačně řízena z Brna. Byla vždy silně zaujata proti pražskému ústředí, ale zapomínala, kdo

toto ústředí vede. Na Moravě byli původně šťědří jednotlivci, všichni však přišli dávno k rozumu.

Ti Moravané, kteří neznali „schopnosti“ vůdce, věřili pevně, že je jejich spasitelem.

Za plných 6 let nevyrostl v našem státě jednolitý organisační útvar a tudíž nelze mluviti vůbec o nějaké vlivné organisaci.

Přišel-li někdo a nabídl své služby nebo peníze, měl svolení od vůdce pitvati se v hnutí, vyrábět pitomé návrhy a reorganisovat neexistující organisaci. Vůdce nedal nikdy dohromady organisační řád, ale s umíněností brzdil svojí nevědomostí organisační vývoj.

Odznaků mělo členstvo asi 5 druhů. Jednotnost byla jedině v častých peněžních sbírkách a jednotný názor byl, že vůdce je nejslavnější muž a záchrance národa. To byl ovšem výsledek stálého papouškování o jeho osobě v novinách a na schůzích.

Všecky větší schůze a tábory nepřinesly očekávaný výsledek, neboť lid si nedovedl jasně uvědomiti, že tak snadno, jak se mluvilo, lze měniti stávající zřízení (Vltavotýn, Husinec a j.).

Dra Perglera a jeho zásluhy neúnavně propagoval tisk Stříbrného, Národní ligy. Jest to markantním důkazem, jak se popularita touto cestou dá lidu přímo vsugerovati, ač dra Perglera téměř nikdo neznal. Byl prostě vyjmut ze záslužné česko-americké společnosti, která pro naši svobodu dávala finanční prostředky a práci. Tím chci říci, že kterýkoli občan pomocí tisku, může býti populárním a slavným.

Dlužno připomenouti že každá t. zv. oposice, mimo jisté části skutečně nespokojených lidí, musí spolknouti neuspokojené nebo vyhozené členy politických stran, různé spekulanty a lidi výstředních povah. Každý svědomitý vůd-

ce oposice by měl této důležité otázce věnovati největší pozornost. Lidé 5 až 10kráte trestaní, byli „bratry“ bezúhonným členům a také mnoho abnormálních „Kobsinků“ přicházelo do organisace.

Bylo téměř nutno žádati v poslední době od nových členů vysvědčení zachovalosti a prohlídku psychyatrem. Nikdo by se vzhledem k okolnostem nemohl uraziti. Pravdivě řečeno, fašistický organisačně nedodělaný spolek nebyl schopen jednotné akce a mohl jedině lokálními výstřelky způsobiti škody. To ovšem byla vinna slabého vůdce, s nímž bych nešel ani na zaječí hony. Vykládal něco před státním soudem o 2000 jednotách, patrně „rozdělaných“. Kdo by je ustavil bez peněz, když vůdce jezdil výhradně do jedné župy, nebo tam, kde bylo dobré pohostinství. Chudí lidé žádali a čekali rok na schůze. Na konec jsem musel jeti sám. U bratra vůdce se posuzovalo vlastenectví podle darů a majetku.

Je trestuhodné štváti bez plánu lid, který při tom nevinně trpí a sváděti všechno na persekuci. Je to pohodlná a zbabělá výmluva, nic více. Postavím-li se v čelo organisace, běřu na sebe velkou odpovědnost i povinnost chrániti kolektivum se vším úsilím před persekucemi.

Dáti po stránce organisační lidskou společnost dohromady, byl přece u vojska hlavní a základní čin který musel každý četař ovládati. NOF měla býv. generála a stratéga a ten to nedokázal. Organisační komise celostátní neexistovala, poněvadž nechtěl, třeba neschopen, aby mimo jeho osobu někdo jiný zasahoval do organisační činnosti. Kdyby někdo chtěl částečně mnou naznačený organisační zmatek do-

plniti, bylo by to vždy jen k tíži „slavného“ vůdce.

Příznačné jest, že hlásané stavovské zřízení ve svém hnutí nechtěl prováděti, poněvadž by nastala decentralisace ve finančních příjmech. Jedině syndikát fašistických dělníků (ministerstvem vnitra povolený), měl své vlastní hospodářství. Samozřejmě bez vůdcova vlivu a tu musím přiznat, že to bylo hospodářství vzorně vedené. Gajda neměl dělnický syndikát v lásce a častokráte se ve své prostodušnosti vyjádřil, že spolek „rozpustí“.

V poslední době zrušil t. zv. ústředí a okres. organisace.

Vyšetřující soudce rada JUDr. Vycpálek na Pankráci musel nás několikráte vyslýchati, aby si utvořil představu o této „organisaci“.

Program NOF.

Všeobecné zlepšení poměrů ve státě si přeje každý občan republiky. Prvním krokem k zlepšení mělo býti zrušení všech politických stran. Ale ruku na srdce. Nevěřil tomu ani sám vůdce, že by něco podobného mohl provésti. Nezná povahu lidu, ani jeho skutečné potřeby.

Jako nezletilý, dal se dobrovolně do rakouské armády a teprve na Silvestra r. 1926 se objevil v roli záchrance lidu. Jen ten, kdo se zrodil, vyrostl a žil mezi naším lidem, může jeho bolestem rozuměti a znáti jeho chyby.

Gajda vyrostl v jiném prostředí. Jinak by pohodlně nekopíroval cizí taktiku. Musel by zjistit, že u nás, jak jsem již napsal, třeba jinak

postupovati. Nelze politické strany zrušiti, pouze zmenšiti jejich počet. Nač potřebuje dělník různými možnými i nemožnými cestami hledati své zlepšení, když úděl všech je přece stejný. Zrušil-li by někdo u nás politické strany, začaly by se ilegálně tvořit nové. Nejdříve při pivě u stolů v hostincích.

Revise majetku všech politických předáků a vysokých státních činitelů, je druhý nepromyšlený bod t. zv. programu NOF. Dovede snad některého posluchače připraviti o dvě noci spánku, ale k realisaci nedojde. Kdo by to provedl? Bratr vůdce? Neměl nikdy tolik odvahy. Věřím, že kdyby byl pozván novopečeným panstvem na nějaký zámeček, rozhodně by jim po dobré večeři, ze státního ještě kus lesa přidal. Ani dru Benešovi by neuškodil. Jak Gajdu znám, věřil by za týden dru Benešovi jako pánu Bohu a mohli bychom opět zakládati superoposici.

Aniž bych měl v úmyslu politickým stranám podkuřovati, musím otevřeně přiznati, že všecky politické strany jak v organisaci, tak v jiných svých vnitřních záležitostech, mají daleko lepší pořádek, než vedení Gajdových fašistů. Zrušení závazných kandidátních listin nelze s plným přesvědčením považovati za radikální nápravu. Domnívám se, že jen malé procento voličů by plně využilo a zhodnotilo tuto reformu. Většina voličů by nestudovala rodokmeny a zásluhy kandidátů a hlasovala by jako dosud podle jména strany a nikoli osob.

Konečně je známo, že řádně organisovaných voličů v různých stranách je jen asi 20 až 30 procent. Zbývající početnější část se teprve zpracovávala a bude vždy zpracovávati až ve volebním období.

Chudý člověk, který nemá ani auto, ani peníze a volný čas, nemohl by při individuelních volbách nikdy kandidovat. Jedině, že by byl opět na někom závislý, a to je samozřejmě strana. Parlament stranickopolitický zaměniti za stavovský, by ničeho na věci nezměnil. Byli by v něm většinou dřívější lidé. Musela by zde býti také většina pro podobné zřízení. Gajda ji za 7 roků nezískal a také už nezíská. Jsou však lidé, kteří věří, že to vůdce jinak provede, jak, dobře sami nevědi a „On" rovněž ne.

O nejzávažnější menšinové otázce se u nás téměř nic neříkalo.

O židech se psalo, že budou posláni do Palestiny. Řečník Zvoníček je tam několik roků posílá, ale má smůlu. Odešlo jich od nás do Palestiny asi osm. Kdyby se našel hloupý žid, dal do hnutí peníze, vystrojil řádnou večeři s dobrým truňkem a na to dobré, vonné mocca, byl by hned po večeři bratrem fašistou. Jednoho žida-legionáře přijmul vůdce do organisace v Brně, načež si dodatečně změnil nový bratr své jméno a druhý k plné spokojenosti sbíral peníze. Není nad zásadnost, zejména v židovské otázce. Tím chci jedině upozorniti, že idea, hesla a program musely ustoupiti mamonu.

Z jakých důvodů se uveřejňovaly štvavé články protižidovské ve fašistickém tisku?

Židé v Československu mají štěstí a mohou klidně spáti. Náhodou celou akci vede Gajda, kterému by měli židé zajistiti doživotní vůdcovství s dodatkem, že nebude neinformovaný lid proti nim zbytečně štváti. Ani rasovou čistotu od členů nebylo možno žádati, poněvadž sám vůdce měl matku Italku.

Bylo by zde zbytečné mluviti dále o nějakém programu neb plánu. Neomylný vůdce si

všechno prováděl sám a to postačí k illustraci poměrů. K deputaci fašistické oposice, která žádala již v roce 1927 na zemském sjezdu v Přerově větší pořádek, prohlásil: musíme býti politickou stranou, ideové hnutí je — pro kočku. Mínil-li ideové hnutí pod vlastním vedením, tedy řekl pravdu. Ono se správně říkalo, že jak a kde vůdce večeřel, pil a jak se vyspal, dle toho byl ráno program NOF.

Za celá ta léta neprojevil ani pevnou snahu, aby myslící lidé vypracovali jednotné směrnice. Bouřiti lid a slibovati nepromyšlené reformy, není v dnešních dobách těžký úkol. Vésti však lid regulovanou cestou k důkladně promyšleným a splnitelným cílům, by Gajda nikdy nedovedl. Ne „Blaho vlasti nejvyšším zákonem“, nýbrž „Naše heslo jest, mažme šišku „fest“.

Ústředí NOF.

Dva a půl, bezpodmínečně poslušného a špatně placeného člověka.

Ustředí každému jasně říkalo, že zde není pravého vůdce, ani hospodáře.

Když byl z počátku silný příliv darů, bylo velmi početné. Postupem času však vyléčení dárci mizeli a proto se restringovalo i v ústředí. Dnes zmizelo úplně. Zůstal pouze generál bez štábu, který však ušetří v prvé řadě pro svoji osobu.

Gajda byl hlavou ústředí a teprve po 7 letech zjistil, nejen on, ale i druzí, že byl zbytečným. Kdo ještě dnes věří ve vůdcovský talent

Gajdy, měl by také jeho schopnosti vyzkoušeti. Třeba na svém podniku. Pak bychom si také lépe porozuměli a potvrdila by se moje pravdomluvnost. Clenstvo vystupovalo často nepřátelsky proti ústředí, ale zapomínalo, že vinu nesl jedině chef podniku, který přišel v deset nebo v jedenáct hodin dopoledne, popil kávu, poslal si pro pivo, někomu vynadal, návštěvy chudšího lidu isoloval, pokladně věnoval však vzácnou pozornost a po druhé hodině odpolední tiše zmizel. Byl poslední dobou stále unaven. Patrně peněžitými sbírkami na tiskárnu a národní dům. Tam by byli Voskovec a Werich našli celý stoh bezkonkurenční látky k zpracování.

Došlá korespondence po 8. hodině ranní putovala z ruky do ruky všech povolaných i nepovolaných. Marně jsem na to poukazoval. Někdy bývala v ústředí zábava jako v kavárně. Srážeti zde paty pobočníci honosných titulů, o nichž píši na jiném místě. Bylo tam také sídlo policejně rozpuštěné ženské organisace „Fašistické pomoci".

Chudé rodiny uvězněných byly pobočníkem Šeplavým nemilosrdně odmítány a teprve funkcionářka žen se vždy potřebných lidí ujala. Tak vypadalo bratrství za větrem.

Abych nezapomněl. V ústředí byl také „Hlavní stan" junáků, z nichž někteří také „úřadovali". Samozřejmě v dohodových řemenech, s čibuky v ústech, a jejich „civilní" zaměstnání bylo neznámé. Tato paráda se bratr u vůdci v ústředí líbila nejvíce. Jinak by všecko musel vyházeti. Dodatečně pak dva z junáků ústředí vyloupili, ale vůdce musel míti stůj co stůj „Leibgardu". Do tohoto cirkusu zv. „ústředí", jsem jako čelný funkcionář téměř nechodil. Ne-

chtěl jsem si kazit náladu nad počiny principála a jeho šašků. Věčná škoda každého haléře věnovaného tomuto prostředí bez práce. Toť se rozumí, že na sociální pojištění placených sil nebývalo nikdy peněz a vznikaly z toho pochopitelně exekuce.

Řečníci.

Prvním a nesporně nejlepším měl býti sám vůdce. Při nejlepší vůli musím zdůrazniti, že několikaletou praksí se stal pohotovějším, ale obsahově zůstaly do dnešního dne jeho referáty ubohé. Mluvil o tom, jak král Fuad prodával u nás cibuli, to prý dr. Beneš nedovede, zmiňoval se o voňavkách z Francie a podobných podřadnějších událostech. Velkoryse, vůdcovsky nedovedl promluviti nikdy.

Slovo k lidu mluvené je nejúčinnější a proto je třeba přednášeti obsahově hodnotné i jednotné referáty. Po této stránce nebyl tak zv. vůdce na svém místě. Nesnažil se nikdy zavésti obvyklý postup organisační. Pomůcky řečníků byly naprosto nedostatečné. Řečníci byli odkázáni na své vlastní názory, které se pak v řeči podstatně odlišovaly. Nejvděčnější a řečníka doporučující bylo, mluvil-li výhradně o br. vůdci jako osvoboditeli, slavném hrdinovi, lordmayorovi, atamanu kozáctva, oběti „Hradu“ ap.

Nedovedu pochopiti, jak mohl často přítomný Gajda podobné osobní oslavy poslouchat. Lid však záhy poznal, že politikou řešené hospodářské problémy přijdou někdy velmi draze. Proto, hlásá-li někdo hospodářské podni-

kání bez politiky, získá si sympatie, třeba o provedení podobného plánu neměl ani ponětí. Rolník seje a sklízí plodiny. Páni na burse však nakomandují ceny a tu br. vůdce má radikální náplast: zavříti bursy. Kdyby se otázal znalce bursovních poměrů Kaspera, řekl by mu, že když zavřou bursu, bude černá bursa obratem vedle v kavárně. S tímto Gajdovým exotickým nápadem operuje řečník Zvoníček a přidá si k tomu uzavření parlamentu a zrušení senátu.

Vážný promyšleně říkal, že druhá komora, t. j. senát, by zůstal, ale tak obsazen, aby s prospěchem vedl kontrolu nad sněmovnou. Zvoníček měl na př. schůzi v menší obci. Poslal z ní plamennou resoluci za národ, ministerskému předsedovi a ministru zemědělství, aby se vzdali svých hodností. Oni však neuposlechli a plamenné protesty neslavně skončily někde v koši na papír. Podobný postup sesměšňoval úžasně fašistický spolek a byl neklamným dokladem ničemného vedení ústředí. Zvoníček měl fixní ideu, že je předsedou a mluvčím neexistující zemědělské fronty.

Řečník Seplavý doprovázel vůdce všude tam, kde nehrozilo nebezpečí a bylo o všechno blahobytně postaráno. Seplavý mluvil s oblibou o státním rozpočtu, pozemkové reformě, proti komunistům - psal jen ve Fašisteckých Listech. Ovšem anonymně. Po skončených schůzích říkal, jak lidé vzadu plakali, mluvil-li vůdce, a tím upevňoval svoji pobočnickou posici. Vystihl velmi snadno, jako mnozí před ním, Gajdovu marnivost a domýšlivost. K tomu jest ovšem nevyhnutelně třeba vycvičené elastické páteře a to jsem při nejlepší vůli nedovedl. Vinnou bezhlavého vedení byli i řečníci při nejlepších

svých snahách nejednotní a desorientovaní, poněvadž pouhé župní řečnické kursy nestačily.

Tisk.

Vrátíme-li se do předválečných dějin našeho národa, nenajdeme příkladu, aby lid byl různými sliby po léta tak úžasně klamán, jako se dělo v Národní obci fašistické. Křivolaká cesta týdeníku, dvou čísel týdně, pak deníku, na to opět týdeníku, ukazovala jedinečný bezplánovitý zmatek a nad mnohdy dostatečnými finančními prostředky, neschopného hospodáře. Nebylo nikoho, kdo by přesně kalkuloval, zda-li vyždímané peníze budou účelně a prospěšně využity. Tisková komise existovala vždy velmi krátce, poněvadž Gajda její usnášení ignoroval a diktoval dle svých „bohatých" zkušeností sám, ač neměl o novinách ponětí a domníval se, že rozkazuje kaprálovi v plukovní kanceláři. Člověk, který mluvil o nápravě poměrů ve státě, nedovedl vyřešiti vlastnictví svých? novin.

Kolik skutečných redaktorů i pseudoredaktorů se za vlády vůdce vystřídalo, nelze ani vypsati. Řádný redaktor nemohl pod nemožným komandem existovati, a tím také tisk obsahově klesl pod úroveň pokoutních plátků. Malá pozornost se rovněž věnovala běžným událostem. Komunální politika se zásadně ignorovala, ale na hlasy voličů se netrpělivě čekalo. Prolistujete-li ročníky fašistického tisku, přijdete k názoru, že je to čistě rodinný Gajdův podnik. Od mohutných oslavných článků na vůdce, až po půlstránkové neplacené inseráty modní síně

Kateřiny Gajdové, nebylo v Gajdových novinách nikdy nic kloudného.

Nevím, zda-li by si mohl jiný veřejný pracovník něco podobného dovoliti. Na prvém místě oslavy, na druhém nekonečné pumpování peněz a na třetím teprve pravý účel listu. Než se čtenář dostal k poslednímu místu, byl otráven a dále nečetl.

Rössler, znalý poměrů, při převzetí novin si vymohl, že není nikomu zodpověden, jedině vůdci. Aby bratr vůdce nemohl rušit chod listu, odstěhoval si Rössler redakci i administraci do svého bytu. Tím se stal ve skutečnosti oficielní orgán NOF soukromým majetkem. Dokud Rössler přispíval vůdci na režii zájezdů a jiné věci, bylo všechno v nejlepším pořádku. Jakmile však odepřel, byl jsem zmocněn vystoupiti proti němu s celým župním výborem.

Stráž Říše byla Rösslerovi ponechána a založeny Fašistické Listy, které jako poslední redaktor vedl Kučera. Týž ve své bezpříkladné servilnosti k vůdci, psal o něm oslavné články, a dokonce měl v úmyslu napsati o Gajdovi román „Sivý orel". Korigoval bych nezrozený Kučerův román s dodatkem „křížený se strakou". (Míním touhu straky po lesklých a cenných předmětech.) Kučera za všechno sklidil od vůdce urážky. Úřední zastavení Fašistických Listů přišlo vhod, poněvadž se v tiskárně objevily větší dluhy.

Protestoval jsem svého času proti založení deníku s hotovostí Kč 50.000. Družstvo „Odboj" samozřejmě zkrachovalo, upisovatelé podílů po Kč 250.— byli soudně donuceni složiti podíly ještě jedenkráte a jistý smíchovský člen zasloužil si trnovou korunu. Toto hospodářství ovšem

novopečení bojovníci nezažili a proto se mohla trestuhodná akce opakovati.

V roce 1932 byla zahájena velká upisovací akce na vlastní tiskárnu a dům. Vůdce nakomandoval přípravný výbor akciové společnosti tiskových podniků NOF, který dne 14. ledna 1932 ve Fašistických Listech oznamoval tuto akci: Karásek, Šeplavý, Hodek, Vomáčka, Maných a Gratzer. Spousta tiskopisů na akc. společnost zůstala ležeti v ústředí a dne 20. října 1932 byl nakomandován nový přípravný výbor upisovací akce: Kasper, Zvoníček, Hodek, Kolář, dr. Hruška a dr. Novotný. Výslovně podotýkám, že ústřední výkonný sbor nebyl v té době po dva roky svolán. Upisovací formuláře posílány vůdci na jeho soukromou adresu. Tiskárna měla býti koupena dne 1. listopadu 1932.

Dne 14. listopadu 1932 žádal Gajda upisovatele, aby upsané částky proplatili na jeho šekový účet č. 95.991. Řádně vedené upisovací akce provádí jen peněžní ústav. Zde osobní přátelé, přípravný výbor jmenovaný vůdcem, svěřil akci opět vůdci a proto také jedině on nese odpovědnost za vybraných Kč 300.000. Důvěřiví lidé uvěřili, že tiskárna a dům bude, jak bylo klamně slibováno, skutečně zakoupen. Gajda provedl akci neústavním způsobem — diktátorsky. Již koncem roku 1932 jsem považoval akci za ztracenou, když poslední čtyři výzvy o úpisy byly otisknuty bez podpisu.

Gajda kupoval tiskárnu Vašatovu. Nabízenou tiskárnu „Družinu“ v „Písecké bráně“ Praha IV. označoval za nedostatečnou. Vašata obdržel Kč 115.000. Všechno se peklo pod pokličkou. Nebyl ani svolán ústřední výkonný sbor. Vašata objednal pro Gajdu přepychové zařízení jeho pokoje v ústředí. Jelikož však nebylo úplně

zaplaceno, bylo po roce opět odvezeno a dnes je nábytek k prodeji u firmy F. Sládek, Žižkov, Riegrova 46. Byl to poněkud neobvyklý postup, když od někoho kupuji tiskárnu a on mně zařizuje pokoj. Vašata 115.000 nevrátil. Měl zajisté k tomu pádné důvody, neb smluvní závazky.

Vůdce prohlásil před státním soudem, že je každoročně volen a že vládne ústavně, ne diktátorsky. O každoroční volbě vůdce není nikomu nic známo. I neústavní zašantročení Kč 300.000 vyždímaných pod klamnými sliby z naivně důvěřivého lidu, plně dokazuje neodpovědný diktátorský Gajdův postup.

Tiskárna „Družina" podle Gajdy „nedostatečná" a současně kupovaná s Vašatovou, má býti slabou náplastí k utišení obětovaných upisovatelů. Tiskárna „Družina" byla koupena za směšnou cenu. Mají-li se všichni upisovatelé státi právoplatnými spolumajiteli tohoto podniku, nebo tichými společníky, jak bylo slibováno, byl by to podvod a zločin, spáchaný na dobrých lidech. Zde selhali mnozí čelní funkcionáři, poněvadž nedovedli vzíti neinformované upisovatele, v ochranu ,nýbrž kryli zmatené Gajdovy spekulace. Nestranně vzato, poslední Gajdova, honosně vyhlašovaná akce na „tiskové podniky" a národní dům, patřila jedině před soudní tribunál.

Jest krajně nebezpečno, zavázati se úpisem lidem, kteří by nemohli říditi ani špatně prosperující tabáční trafiku. Jest pozoruhodné, že většina těchto upisovatelů věří v nehospodárnost ve státě a brání se úporně placení daní. Na druhé straně upsala však na šekové konto br. vůdce statisíce Kč na krásné sliby a do dnes nevědí, jak ta bilance vyhlíží. Nejprve pořádek

doma a pak možno mluviti o nepořádku neb podvodech jiných. Gajda ručí za úpisy, ale náhradní tiskárna v Praze VII. není jeho majetkem.

Inserce.

O insertech v pražských fašistických tiskovinách by musela býti napsána zvláštní kniha, která by se četla jako „detektivka". Kdo nám dnes řekne, kolik set tisíc zaplatili lidé za inserty a jak tyto částky byly použity? Netroufám se věru ani tázati. Domnívám se, že jakákoliv bilance Gajdova podnikání pravdivě uveřejněná, otřásla by s mnohým nadšeným stoupencem.

Peněžní sbírky.

Organisované plantážnictví bylo v celém tom zmatku, jednotné. Neexistuje druhá idea, která by byla tak zneužita, jako idea národní. Jsme chudí na skutečné vůdce a proto pseudovůdcové kořistí z naivního lidu.

Nechť si pročte každý, kdo nevěří mým zkušenostem, všecky ročníky novin NOF a zhrozí se spousty peněžních sbírek. Dojde pak jistě k závěru, jak mohlo býti organisované vyděračství pod rouškou národní, beztrestně prováděno.

Peněžní sbírky to byly, které mě přesvědčily, že NOF jest osobním podnikem. Strašilo se policií, berním úřadem, aby dárci nežádali

kontroly svých darů a přece se snadno o všem, co bylo v ústředí, rychle dověděla policie.

Veškeré dary tajuplně mizely a soustřeďovaly se v rukou vůdce. Za šest let neviděl nikdo úplnou bilanci celkových příjmů a vydání. Ing. Corvín a úředník Bašta z Karlína chtěli vniknouti do temna finančního hospodářství, ale upadli v nemilost. V roce 1932 dne 21. dubna jsem byl jmenován předsedou ústředního výkonného sboru. Dal jsem si na program první schůze delegátů finanční zprávu z ústředí. Třikráte byla schůze odročena na rozkaz vůdce. Svolal jsem ji proto až po jeho uvěznění v Brně.

Již v r. 1928 došlo k velkým finančním nepořádkům. Na různé protesty byla na rychlo jmenována „finanční komise“, která za jednu hodinu měla schváliti k umlčení oposičníků, nemožný stav finančního hospodářství. Jmenovaný revisor, továrník Káš, prohlásil v komisi i v novinách, že pro krátký čas před sjezdem delegátů na Smíchově nelze revisi provésti. Prohlášení velice nerad uveřejňoval, poněvadž jako čestný muž věděl, že na revisi musí býti čas a zejména, jednalo-li se o 450.000 Kč. V roce 1932 prohlašoval vůdce a po něm i Karásek, že má na volební fond již Kč 200.000. Kde asi jsou?

Sbírky na rodinné fondy Gajdovy, na organisační vydání, na tisk, na cihly k postavení domu, na deník, na týdeníky, na bojovný fond, různé daně po Kč 1.—, na milion 20 hal., vánoční daně, ohromné sbírky na volby, pro rodiny uvězněných, pro vůdcova auta, na prapory, na sjezdy, na činže, na tiskárnu a národní dům, na nutnou pomoc, na likvidační daň, sbírky na schůzích, sbírky na benzin, olej, pneumatiky, pumpování zámožných jedinců, k to-

mu nutno podotknouti, že mnohé z těchto sbírek se nesčíslněkráte opakovaly. K tomu třeba přičísti roční členské příspěvky jednotlivců až Kč 20.—, zisk z odznaků, zápisné a zvláštní sbírky v jednotách.

Hlava se zatočí nad tímto úžasným vykořisťováním. Sbírky na vánoční nadílky došly svého účele. Sbírka na zemětřesením postižené Jihoslovany byla provedena bezplatně ženami a přec skoro Kč 5.000 padlo na „režii".

Kolik vybral peněz osobně R. Gajda?

Kolik vybrala jeho paní, sestra náčelní?

Kolik vybral správce domácnosti Krasl?

Kolik na výzvu neb dobrovolně dali zámožní členové a příznivci?

Kolik vybrali redaktoři listů?

Kolik vybrali zvlášť určení výběrčí?

Kolik vybraly jiné župy mimo pražské, včetně členských příspěvků, jež anektovalo Gajdovo ústředí v Praze. Mně pro posilu sdělilo, že „mám" dostávati 10% z příspěvků mé župy. Pražská župa, vyjma půjček na zakoupení auta, nepořádala pro své výdaje peněžních sbírek. Podpořil-li některý obětavý člen naší práci finančně, patří mu vřelý dík. Já při mém jednoduchém a skrovném životě, jsem osobně neměl z ničeho užitek, šlo to vše k dobru rodinného podniku.

Finanční hospodářství je choulostivá věc a zodpovídá za ně jedině hlava, vůdce, ne však bezplatný finanční referent Svoboda nebo účetní Mareš. Tito dva lidé nikdy neznali celkový příjem vypumpovaných peněz. Finanční referent mohl vésti kontrolu jen částečnou člen. příspěvků, poněvadž venkovské župy hospodařily pro sebe, ale četné dluhy měl dovoleno vésti přesně. Gajda vládl ve financích osobně. Dával rozkazy na výdej peněz bez finanční ko-

mise, tedy diktátorsky. Někdy však, když dluhy vzrostly a neměl peněz, jmenoval jakousi komisi nebo obětavé jedince (Gratzer), kteří, když sehrali větší peněžité částky, stali se zbytečnými a Gajda vládl opět sám.

Pod vůdcem očistného hnutí vedlo se finanční hospodářství jen částečně, na „cedulkách“. Nedoví se tedy nikdo, jaké částky byly přijaty a na co byly vydány. Finanční hospodářství pražského ústředí, správně řečeno Gajdy, neznalo slova bilance. Neslyšeli jsme to ani my, čelní funkcionáři. Proto patřil Gajda dávno ve věcech peněžních pod řádnou kuratelu nezbytné řádné finanční komise, která by jeho rodinné požadavky rozumně uspokojila. Člověk, který tak rád rozkazoval, nedal za celá ta léta vůdcovství rozkaz, aby byl ve financích zaveden absolutní pořádek. Výmluva na policejní prohlídky by byla slabým argumentem. Vždyť se najdou cesty, že možno přesně vésti finanční hospodářství i mimo ústředí. Policie hledala jiné doklady, neboť mecenáše vedla dávno v evidenci.

Byla zde však trestuhodná snaha zatajovati výsledky různých sbírek před účetním orgánem i povolanými činiteli. Byla znemožněna řádná kontrola, na čemž každý řádný vůdce musí v prvé řadě bezpodmínečně trvati. Jinak nemá právo kritiky.

Není divu, že mnozí pamětníci nespočetných sbírek se domnívají, že vůdce má uložen někde velký kapitál a v době nutné potřeby, překvapí, prý mile své spolubojovníky.

Přibyl, známý výrobce, byl v prvních letech organisace jako legionář i jako mnoho jiných národních lidí, navštěvován výběrčími. Dávno

však už zamezil tuto bezúčelnou žebrotu a před rokem mně řekl: vy jste mohli dávno míti dům i různé podniky. Přirovnal nás, nemýlím-li se, k těm živočichům, z nichž vyrábí své dobré zboží. I mnoho jiných Pražanů, mecenášů, dávno prohlédlo celý ten podnik a proto Praha jest pro Gajdu mrtva.

Hledali se proto jiné zdroje příjmů. Sbírky vynášely 10 až 100.000 Kč a to bylo všecko málo. Hledala se milionová výpomoc. Jak známo, se šlechtici se jednalo na Slovensku. Mluvilo se důvěrně o Schwarzenbergovi, Fürstenbergovi, Wratislavovi a j. Je jisto, že šlechta jevila zájem, ale zcela rozumně, zůstalo jen při tom zájmu. Šlechta se neangažovala, třeba že bylo nařízeno, aby se v tisku pokud možno šlechtě zalichotilo. Známý nepromyšlený zájezd Bauerův do Říma, selhal nad obezřetností Mussoliniho, který dodatečně prohlásil, že italský fašismus není exportním artiklem.

Mluvil jsem o sympatiích Jugoslávie i o eventuelní prosbě o výpomoc. Bylo to vůdcem zamítnuto! Bylo také mluveno o presidentu Masarykovi a dru Benešovi, jak byli, ač neznámí, Amerikou vydatně podpořeni. Poněvadž prý nejsme úplně svobodni, mohl by Gajda jeti do Ameriky na přednáškové turné, aby američtí Češi a Slováci to ještě dofinancovali. Uvažovalo se, zda by mohl jeti jako delegát „Fidaku“ a hledal se již pobočník. I z tohoto plánu pro různé překážky sešlo. Osobní ctitelé si řekli, co bychom si prý počali, kdyby nám tam Gajda zůstal. Celkový příjm byl, dík mecenášům, tak velký, že při vzorném hospodářství nebylo třeba hledati jiné zdroje. Dary, třeba od indického maharadži, byly by s nadšením od čsl. Ghangiho, jak Gaj-

du jeho okolí nazývalo, přijaty. Šlo to někdy až do směšnosti.

Polsko a 8 milionů Kč.

V roce 1932 na podzim, přišel ke mně rolník František Zvoníček z Nedomic. Žádal mne o radu ohledně jednání na polském vyslanectví. Byl, jak výslovně pravil, již třikráte u jednání. Všechno by bylo na dobré cestě, až na podmínku, kterou klade pražské vyslanectví. Referoval o všem Gajdovi, který to dnes přirozeně zapře, a ten prý spěchá, aby aspoň část z těch osmi milionů byla vyplacena. To by plně odpovídalo jeho touze po penězích. Tázal jsem se Zvoníčka, jak přišel k tomuto diplomatickému jednání. Zvoníček prohlásil, že jde jako mluvčí čs. rolníků, a vůdce ho určil k tomu proto, že za Rakouska sloužil u dragounů v Haliči a ovládá polský jazyk. Nadchla mě neobyčejně vůdcova duchaplnost a požádal jsem Zvoníčka o sdělení polské podmínky. Zvoníček prohlásil:

Polsko žádá, aby mimo mne se dostavil přímo do Varšavy také některý známý šlechtic z Československa. Pak by mohla půjčka Kč 8 milionů býti příznivě vyřízena. Obrátil jsem se na bývalého důstojníka rakousko-uherské jízdy, který slíbil, že některého šlechtice pro akci zainteresuje. Nepodařilo se to však.

Při jedné příležitosti mluvilo se v ústředí o Polsku a Gajda prohlásil, že spojení s Polskem bylo by cennější, než nějaké pohraniční ústupky našeho státu. Proč jel

v té době důvěrník Gajdův Jaroslav Soukup, který se vydával za šlechtice, do Varšavy a vypůjčoval si asi k doplnění garderoby schudlého šlechtice jezdecké boty?

Věřím, že „šlechtic“ Soukup ve Varšavě nepochodil. Že Gajda touží po polských milionech, dokazují články ve Fašistických Listech. Ku příkladu článek o vojenském spolku Polska s Československem. Autorem článku byl redaktor Kučera, bývalý vojín zásobovacího sboru, který nevystřelil ve svém životě ani z flobertky. Gajda článek jen podepsal. Tolik na vysvětlení těm, kteří v tomto článku obdivovali vojenské schopnosti br. vůdce.

Zvoníček tvrdil s určitostí, že peníze budou, ale obával se, že vůdce je roztočí. Proto jsme ujednali, že založíme speciální ústředí pro venkovský lid, se sídlem ve Staré Boleslavi. Mělo býti vedeno výkonnými zemědělci, jak samo zpravodajské oddělení zjistilo, podpořené zmíněnou zápůjčkou, z které by dle názoru Zvoníčka dostal vůdce jen na živobytí a benzin.

Když by chtěl někdo venku br. vůdce viděti, mohl si ho pozvati třeba na vepřové hody. Nechtěl jsem tudíž, jak se vůdce obával, připraviti jej o vůdcovskou sinekuru. Zvoníček dokonce v zápalu řečnickém na jedné schůzi v okolí Brandýsa prohlásil, že jedná s polským vyslancem.

Veliké štěstí, že miliony z Polska nedošly. Jinak by nebylo vyloučeno, že by se stavěl v ústředí pivní a vinný sklep. Na scéně by se objevila spousta nových ředitelů, pobočníků s dekrety opatřenými pečetí středověkých rozměrů, chodilo by se se členy hlídacích společností domů, koupil by se nějaký Panama, dům s nefungující tiskárnou, účtovalo by se na man-

žetě a funkcionáři by měli jedině právo provolati br. vůdci zdar třeba třikráte denně.

Stal by se z toho spolek „Gambrinus". Malí lidé by čekali za dveřmi a dokud by byly polské zlóté, tu by se nejvýše zazpívalo: „Ještě Polska nezgynula". Až by zlóté došly, šlo by se v zájmu státu a národa žebrati znovu.

Jest přímo neuvěřitelný, na štěstí ojedinělý případ, že se najde ještě důvěřivý občan a mistr krejčovský M. v Praze, Národní tř., který vsadí v poslední době do „podniku" přes 30.000 Kč. Gajda si pochvaluje a říká: ještě pořád peníze jdou. Gajda prohlásil, že jeho podnik není na prodej. Já k tomu dodávám, že zde stojí bezradně po všem tom vůdcovském zmatku a neví kudy kam. Jeho skrytým přáním jest, aby se přilepil k některé nenáviděné politické straně. Přivedl by klidně zbloudilé duše opět tam, odkud většinou před léty odešly a prodal je všechny za tučnou odměnu a mandáty pro své nedočkavé okolí. Pochybuji silně, že by se našla politická strana, která by dobrodružný balast s nespokojeným a zbylým členstvem draze vykupovala. Je jisté, že členy NOF ve volbách získají stejně různé politické strany a nota bene bez rozkladného generálního štábu. Členstvo značně prohlédlo a jednotně voliti nebude a nemůže.

Inkasní podnik R. Gajdy ocitá se po vyčerpání všech možných i nemožných zdrojů přirozeně ve slepé uličce a před konečnou likvidací. Jen národní lidé o další drahou lekci zkušenější zde nesporně zůstanou.

Ti všichni, mne nevyjímaje, kteří v blahé naději čekali za všecky oběti zlepšení poměrů od Gajdy, zasluhují aspoň obelisk. Měl by přesahovati výšku petřínské rozhledny a hlásati

příštím pokolením, že i v kulturním národě značné procento dětinsky naivních občanů kdysi žilo. Jistě mně notář Hřebík promine, když mimo jiných, bych doporučoval zejména jeho zvětšený portrét na monolit.

Volby.

V tomto podnikání nakomandoval vůdce volební komisi, která měla právo lepiti a roznášeti plakáty. Samozřejmě, že před každými volbami pro „záchranu" národa se nezbytně konaly celostátní sbírky, s výsledkem, jako vždy, neznámým.

Mezi kapry patří štika, volte dra Karlíka. Tak to začalo s nastrčeným občanským blokem v obecních volbách. Po volbách byl z dra Karlíka také kapr. Občanský blok byl první těžkou ranou pro NOF, poněvadž veřejně bylo členstvo spočítáno tak dobře, jako ve výstavním turniketu. Bylo nás málo. Praha a jiná velká střediska udávají tón celému volebnímu úspěchu. Lidově řečeno, vůdce strčil hlavu do pytle.

Obecní volby citelně zmenšily počet členstva. I tehdejší čelní funkcionáři studentstva Maixner a Vrzalík odešli. Druhé volby do obce v Praze daly jednoho zástupce statkáře Červenku. Vedení navštíví tohoto muže jen tehdy, když potřebuje peníze. Jinak jest Červenka opuštěný jako sirotek.

Dne 15. listopadu 1928 v ústředním výkonném sboru profesor Švejcar a já jsme proti silné oposici prosadili, že jsme volili stranu re-

publikánskou do okresů a země. Považovali jsme tenkráte agrární stranu za nejbližší. Rozvětvený tisk republikánské strany vděčně kvitoval naše jednání a tím nám vlastně otevřel cestu po celém venkově.

Dne 28. září 1929 byl druhý, t. zv. generální sněm NOF v Praze, který rozhodl, že se účastníme parlamentních voleb. Byl to vlastně nápad několika eskamotérů. Nedodělaný spolek postaviti do voleb, bylo bláznovstvím. Sněm všecko odkýval, jen ing. Páv z Moravy zmizel na vždycky. Dodatečně vůdce prohlásil: v několika krátkých dnech vznikla t. zv. „Liga proti váz. kand listinám". Jsme v řečené „Lize" rovnocenným činitelem se smluvně zaručeným podílem poloviny získaných mandátů. Béřeme tudíž na sebe hlavní břemeno zápasu. Kde jest ta smlouva a ty mandáty? Snad to všecko „nesebrala" policie?

Já mám aspoň poznámky z osobního jednání naší čtyřčlenné deputace s opatrným poslancem Stříbrným. Již tenkráte jsem prohlásil, že to br. Radolini prohraje. Lobkowiczská vinárna, se svým, dnes vyléčeným nájemcem, byla svědkem mnohých světaborných plánů. Když jsme se stáhli s oblouku na tetivu, jak to „odborně" hlásíval rakouský válečný štáb, tu přišel striktní rozkaz vůdce: Zajbore, řež do „Stříbrňáků" v novinách a vy druzí na schůzích také. Jen do nich řezat.

Hluboce dojat, musím ke cti a chvále podniku prohlásiti, že i já jsem byl tenkráte na kandidátní listině. Dokonce na 23. místě, ač jsem nikdy podobné přání neprojevil. Nitranský pakt oposičních složek o jednotné volební frontě se neuskutečnil, poněvadž vůdce výslovně žádal, že prý to on „povede". Jsem zvědav,

kde se příště objeví vůdce volebních kopnikiád a svou vinou odstavený mušketýr.

Fašistická pomoc (ženy).

Složka NOF vedla celkem čestně svoji pomocnou agendu. Pořádala sbírky a různé zábavy, z jejichž výtěžků štědře dávala na činže, chudým dětem v pohraničí, chudým členům a také rodině vůdcově. V roce 1932 byla úředně rozpuštěna. Její náčelní byla Kateřina Gajdová, která se organisační práce málo účastňovala.

Junáci.

Každá organisace vidí v otázce mladých těžký problém. Proto věnuje všemožnou pozornost i značné finanční oběti svému dorostu. Gajda je dnes bez dorostu. Chtěl míti z mladých lidí jenom tělesnou uniformovanou stráž, která by mu dělala špalíry. Udržoval neustále v tomto prostředí dozvuky zkrachovaného vojáctví. V tomto ovzduší vznikly také různé nepříjemné konflikty, které mnohé dobré hochy přivedly do vězení. Jejich slušní otcové nedovolili, aby synové byli vystaveni nějakému risiku. Mnozí z nich odešli jinam a jsou to dnes ukáznění hoši. Když byli chlapci v kriminále, záhy se na ně zapomínalo a inspirator i dirigent zůstal

za plentou. Gajda nese vinu n avšech protizákonných akcích. Teprve pod jeho vůdcovstvím došlo k trapným událostem. Zavedl v hnutí ovzduší středoamerických republik. Nerad jsem viděl jeho blažený úsměv, když někdo vyprávěl o násilí. I v této otázce jsem stál skoro jediný proti. Chtěl jsem, aby mladí lidé zůstali ve svých jednotách z důvodů existenčních i výchovných, poněvadž předsedové jednot byli většinou rozumní a dobří lidé. Ustředí vychovávalo flákače. Tato složka byla také úředně rozpuštěna.

Beroun.

Do dnešního dne nevyšetřil vudce pravého původce mexikánského zájezdu do Berouna. Dra Boučka jsem v mém životě neviděl. Snad má v jistých kruzích své nepřátele a právě proto bych těmto lidem nekonal službu žoldnéře pod rouškou fašismu. Mluvil-li dr. Bouček proti fašismu v Berouně, bylo to právo občana ve veřejném shromáždění. Správně měl opět vystoupiti jenom fašistický protiřečník. Zajímavé jest, že dosud není v Berouně ani fašistická slepice. I pozdější naše schůze v Berouně vykazovaly ubohou návštěvu. Výsledek pitomého zájezdu byl, že všichni účastníci byli zatčeni a mnozí z nich spráskáni obecním zřízencem. Rodiče četných hochů v obavě o jejich existenci, zakázali jim další členství v NOF. Vůdce pohlížel na Beroun sympaticky. Není divu, když se později nepřípustný, protizákonný postup opakoval a hnutí silně poškozoval.

Sázava.

Beroun zplodil Sázavu. Co to muselo býti za podivného generála, který věřil, že nejvyšší velitel vojska, v tomto případě prof. Masaryk a president republiky, poslal někomu podřízenému dopis, jednající o odstranění tehdy vysokého důstojníka Gajdy. Víra v podobný nemožný postup již uboze kvalifikuje muže, který měl říditi naši brannou moc.

Přepadení ministerského rady Vorla v jeho sázavském letním bytě, nemile překvapilo celou veřejnost i většinu členstva NOF. Clenové národního a očistného hnutí se vloupali do bytu úředníka z důvodů pro rozumného člověka nepochopitelných. Každý velitel branné moci vyřizuje choulostivé otázky jiným způsobem. To Gajda nevěděl. Důležité doklady nevozí nikdo na letní byt ke koupání. Domnívám se, že páni radové mají ve svých úředních hodinách tolik času, že nepotřebují na letním bytě pracovati. Podotýkám, že sázavské přepadení bylo provedeno i některými účastníky berounského případu. Byli jednotlivci, kteří nevinně trpěli za bezhlavý nápad. Jeden z odsouzených uprchl před trestem do ciziny a skončil tam nedávno v zoufalství sebevraždou.

Cekal jsem marně po sázavském přepadení svolání výkonného sboru. Měl se vyšetřiti celý nemilý případ a zjistit lump, který první přišel s tvrzením o existenci nemožného dokumentu v Sázavě. Poněvadž sbor nevyšetřoval, ani nesoudil, ani nebyl svým předsedou Gajdou včas svolán, jest postačitelným dokladem, že Gajda násilí mlčky schvaloval, s přepadením souhlasil a původce zločin znemožnil vypátrati. Gaj-

da a sbor měli bezohledně vyšetřovati a pak proti vinníkům přísně zakročiti, aby se zamezilo ničení životů i existencí lidí svedených.

Sliby mlčenlivosti a oslavné večírky na počest propuštěných z vězení nemohly způsobiti nápravu. Gajda, jak známo, dal po přepadení dvěma útočníkům peníze na cestu k odjezdu na Moravu, a za to odseděl dva měsíce vězení, ztratil pensi a volební právo. Může poděkovati jedině své lehkomyslnosti a tomu, kdo dal první podnět k přepadení.

Bylo by směšné, mluviti o nějaké persekuci. Úřady měly dostatečnou možnost zakročovati proti násilí vůdcem hnutí mlčky trpěnému. Gajda jako vůdce již v sázavském přepadení stával se svým postupem nemožným. Jen opičí láska mnohých funkcionářů dovolila, aby falešný prorok čs. nacionalismu dále existoval.

Židenice.

Pod vůdcovstvím člověka, který nedovedl nebo nechtěl po dvou prvních aférách dáti aspoň tučně vytisknutou výstrahu všemu členstvu, aby se do budoucna všemi prostředky zamezilo podbným případům, opakuje se násilí do třetice útokem na kasárna.

Prohlašuji otevřeně, že Gajda v tomto případě nese vinu největší, poněvadž neprojevil povinnou péči jako vůdce vůči svému členstvu.

Prováděti peněžité sbírky, počítati mandáty, sbírati klepy, navštěvovati různé lokály, ne-

ní jediným úkolem vůdce. Gajda byl varován vysokým vojenským hodnostářem, dr. Perglerem a j. před Kobsinkem. Přiznal to sám. Kobsinek byl přece brněnskou organisací vyloučen a pražským ústředím znovu přijat, poněvadž se výstřední! lidé obzvláště těšili vůdcově oblibě.

Jelikož Gajda ignoroval upozornění důvěryhodných lidí, a výbojného Kobsinka nevyloučil, nese spoluvinu na přepadení v Židenicích. V každé řádné organisaci by byl volán k odpovědnosti. Řádně vyhlášené vyloučení Kobsinka, znemožnilo by zaručeně součinnost členstva. Věřím pevně, že kdyby vůdcem NOF nebyl Gajda, nebylo by také Židenic. Proč byl Kobsinek přes všecky varovné hlasy i jeho bojovné řeči chráněn? Prostě proto, poněvadž se velmi dobře s Gajdou znali.

Dne 18. prosince 1932 svolal jsem plenum pražské župy do Národního domu v Karlíně. Do schůze se dostavil také Gajda. Ke konci schůze, (jako předsedající měl jsem Gajdu na pravé straně), projevil jsem starost, co budeme dále podnikati, aby rostoucí hnutí nezklamalo členstvo. Navrhoval jsem Gajdovi, abychom venkov pozvali na velký sjezd do Prahy, z kterého by vyšly resoluce na patřičná místa. Na to mi Gajda důvěrně sdělil, že má lepší plán, o němž nelze dosud mluviti.

Těsně před vánočními svátky jsem navštívil Gajdu. Byl indisponován a po několika dnech dne 17. ledna 1933 navštívil jsem ho opět. Jednalo se o obrazech. Gajda byl nervově unavený a zlobil se na Vážného. Nic jsem nevyřídil a to byl můj poslední rozhovor s tímto mužem. Asi za 3 dny odejel Gajda na Moravu, kde byl zatčen.

Na celkem malá a bezvýznamná místa jeli

vůdce, pobočník Seplavý a Vážný, který mi po našem propuštění z vazby řekl: „Zůstane mi záhadou, proč právě také já jsem měl jeti na tu Moravu.“ Vůdce a zejména Seplavý, nebyli upřímnými přáteli Vážného. Tím projevuji můj osobní názor jakési spojitosti, třeba opět za plentou. Byli jsme pochopitelně těžce dotčeni dlouhou vyšetřovací vazbou a proto není divu, když se člověk snažil vniknouti do celého toho darebáctví. Snad měl býti útok na kasárna jen maskovaným a smluveným signálem velkého povstání. Bylo asi projektováno při pivě samým Kobsinkem a proto zklamalo i Gajdu.

Osud obou mužů, Gajdy a Kobsinka, vyloučených z armády, je snad udržoval v dobrém přátelství a v tajné touze po odvetě. Státní soud prohlásil, že Gajda je rozvážným. Zajisté, že tento pochvalný výrok se vztahoval jedině na případ souzený o přepadení kasáren. Bylo by velmi povážlivé, kdyby neinformovaní lidé se snažili tento výrok aplikovati na celou jeho dřívější zmatenou činnost v NOF. Gajda si liboval v různých tajných útvarech a protěžoval je. Proto byl také jeho výrok mylný, že tak zv. „maffii“ v NOF se tvořící rozpustil. Dověděl jsem se náhodou, že v severovýchodních Čechách se utvořil z některých členů tajný obranný spolek se šifrovaným písmem, který se dále rozšiřuje. Varoval jsem proto nepřímým způsobem Gajdu před podobným postupem. Prohlásil mi, že o ničem neví, ale přece jen druhého dne jisté členy telegraficky povolal do Prahy a „maffii“ zakázal.

Monarchistický list „Koruna“, vycházející v rámci hnutí, jsem svým župním prohlášením dne 6. října 1931 v „Národní Politice“ zavrhl. Snažil jsem se chrániti členstvo před Gajdovým

hazarderstvím a pronásledováním úřady. Gajda patřil pod přísný dozor rozvážných členů i ve své „taktice". Židenice opět znovu potvrdily, že NOF je rodinným podnikem Gajdy. Vybíjalo se pouze na obhajobu a Gajdovu rodinu na všech stranách. O druhé se nikdo nestaral. Bratrství na kvadrát, ale jenom pro br. vůdce. Takovému spolku jsem ovšem nemohl déle sloužiti. Třetí násilný případ v Židenicích přivedl mnohé z nás k rozumu. Nemýlím se, řeknu-li, že tím také končí pseudonacionalistické komediantství vůdce Gajdy. Přijde jednou den, kdy mnozí ze 400 obětí židenického puče i jejich ženy a děti, budou neblahého vůdce proklínati.

Znechucení a zklamaní funkcionáři.

Gajda před svým uvězněním za spoluúčast na sázavském přepadení, ustanovil hned tři zástupce: Seplavého, Gratzera a Hodka.

Činím-li zmínku o Seplavém, jest nutné, abych tak učinil i o druhých zástupcích.

Dle protokolu žup. schůze v lednu 1932 prohlásili oba tito zástupci, že se vynasnaží dle svých nejlepších sil finančně podpořiti živořící organisaci.

Slepě věřili v očistnou práci svého vůdce.

Řezník a uzenář Hodek dával maso, uzeniny a finanční podpory vůdcově rodině, podpořil také t. zv. „tiskové podniky" i nezaměstnané členy. Ve své dobromyslnosti se domníval, že tím pomáhá k zlepšení budoucnosti svého ná-

roda a státu. Stal se, jako mnoho jiných, obětí zneužité národní idee a nepochopil, že byl vykořisťován.

Bývalý hlavní zástupce Gajdův, em. továrník Gratzer, který od Gajdy obdržel zlatý odznak vůdcovský, pracoval z počátku organisačně na Dolnokrálovicku a byl vůdci tak oddán, až se protivil.

Obětavě však, bez osobní režie, zaopatřil vůdci přes 50.000 Kč, jak jsem se asi v červnu roku 1932 z jeho vyúčtování v ústředí přesvědčil. Domnívám se, že to byla jen část Gratzerových sbírek.

Kam to všecko přišlo, je u pána Boha. Já v župě neměl ani kalamář.

Gratzer byl svého času finanční spásou celého podniku. V březnu 1932 zřekl se svých funkcí a také župě o tom napsal.

Tov. V. Ilk, O. V. Kříž, Jan Boušek, Ing. dr. Zástěra, ak. mal. Al. Zabloudil, tov. Cížek Galena, velkoobch. R. Přeučil, disp. F. Petzelbauer, velkostatkář Černý, leg. št. kpt. v. v. Jos. Nachtigal, řed. Jos. Kavalír, dr. Jan Siegl, soudní rada v. v. Šulc, maj. real. Jar. Matyáš, stavitel Libaňský ml., vesměs z Prahy, velkoobch. Jos. Vejvoda Plzeň, statkář Koukal Hostivař, Ing. dr. Čapek Košátky, statkář Zdeborský Horní Černošice a mnoho podobných obětavých i myslících lidí dávno odešlo. Přirozeně, že mimo inteligence i někteří dělníci zkoušeli účel rodinného podniku. Bez ironie musím dodati, že i mnozí vrátili se opět před zmatkem a korupcí do politických stran. Gajda skoro urážlivě ignoroval vzácné rady rozumných lidí.

NOF byla jakési „sanatorium". Starší vyléčení „pacienti" stále odcházeli. „Ubralo" se

jim více nebo méně na váze a noví nezkušení opět přicházeli k br. vůdci na „léčení".

Kteří z nejstarších ještě setrvali v „léčení", musejí míti nervy a kapsy nezničitelné.

Nežádoucího zástupce nebo následníka Gajdova jsem dávno objevil v nepatrné osobě tesaře, hodináře, nyní obchodníka starožitnostmi 60 letého „Junáka" V. Brožka, který také svými nerozvážnými nápady nebezpečně ohrožoval pokojné členstvo.

Pobočníci a důvěrníci.

Staré lidové pořekadlo praví: vrána k vráně sedá, rovný rovného si hledá. Nelze mluviti o vině špatného okolí, ale nutno mluviti o velké vině člověka, který toto špatné okolí vyhledával, v něm nacházel zalíbení a je chránil. Byli mnozí mezi nimi, kteří zasluhovali, aby jim byly daktyloskopicky otištěny prsty. Chorobný sklon vůdce k lidem defektním byl a bude stálým nebezpečím pro řádné lidi. Gajda si nebyl plně vědom svého vůdcovského poslání. Lecjaký kavárenský povaleč byl jeho důvěrným poradcem a proto také sbor funkcionářů zásadně přehlížel. Bylo by to celé album různých figur s honosnými tituly. Mnozí zmizeli a noví opět přišli. Já se zmíním jen stručně o několika známých osobách, které dnes v okolí Gajdy figurují.

JUDr. Jiří Branžovský.

Postaví-li se slušný advokát do služeb nějaké organisace, respektive jejího předáka, předpokládám, že jako muž znalý zákonů, jest popovinen podobné lidi chrániti a varovně zakročovati proti různým zlořádům. Není-li jeho dobrých rad dbáno, má resignovati, aby se vyhnul případnému vlastnímu risiku a zbytečným pověstem. Vzorem obětavosti a sebezapření vůči svým straníkům, přísně neutrálně vzato, byli nesporně někteří socialističtí advokáti, mezi nimi i známý komunistický zubní lékař. Když se jejich strany staly vlivnými, samozřejmě měli z toho slušný příjem. Nesměl od nich přece nikdo žádati, aby snad výnosnou klientelu předávali advokátům občanských stran.

Dr. Branžovský? Nejevil velký zájem o klientelu, jak bylo vidno z různých stížností. Fašistický tisk zpracovával členstvo protižidovsky a dr. Branžovský klidně dával fašistické procesy židovským!! advokátům!! (Mělník, Dolní Kralovice, Písek). Přicházely stížnosti proti postupu br. dra Branžovského. Dokonce bylo na schůzi pražských funkcionářů prohlášeno, že dr. Branžovský koná špiclovské služby. Dva členové druhého dne přednesli stížnost vůdci, načež jim „On“ odpověděl: „Dr. Branžovský je nejlepší a nejobětavější člen v organisaci.“ Mně však v dopise sděloval, že dr. Branžovský jest veliký osel a žvanil. Můj úsudek jest, že dr. Branžovský, jako organisovaný fašista, měl konati dobré služby, jak se to žádalo od druhých členů. Šířil často klamné zprávy, ale vlastnictví listu nevěnoval patřičnou pozornost, ač jako muž znalý zákona a k tomu fašista,

činit tak měl. Jinak jevil velký zájem o interní záležitosti organisace.

Jsem toho názoru, že fašista dr. Branžovský nebyl na svém místě, poněvadž sabotoval členské povinnosti. Byl jinak právním zástupcem Gajdy a Fašistických Listů.

Pobočník Šeplavý.

Bývalý lesní účetní úředník, přišel k NOFU se zdravými nervy z idylických lesních zákoutí. Jako pensista si řekl: „mohl bych k stáru ještě svou vlast s Gajdou zachrániti". Nejraději jezdíval s vůdcem, poněvadž bylo o vše důkladně postaráno. V ústředí stával u kamen, někdy spal na stole, nebo s vůdcem počítali mandáty. Vůdce říkával, že jich bude 15, ale Šeplavý to zaokrouhlil hned na 30. Svými dotazy i jednáním jsem vystihl, že tento pobočník číhá jako lišák na svou kořist — mandát.

Po brněnském Gajdově uvěznění žádal Šeplavý ustavivší se vedoucí složku „Sednu", o plat Kč 1.500 až 2.000 měsíčně. S dalším ovšem přáním, že to bude zachováno v tajnosti!! Tento milionář, držitel revíru na vysokou, žádal od vydrancovaného a zadluženého podniku plat a tím také znemožňoval přijetí skutečně potřebného člověka. Na Hořovicku byly domněnky, že bohatý fašista Šeplavý finančně podporuje NOF. Měl-li tento pobočník obhajovati fašismus v dělnickém shromáždění, hlásil se často nemocným, nebo také kulhal. Nesmím zapomenouti, že přece jen v Písku a Dolních Kralovicích si „zaagitoval" znamenitě. Objeví-li se

někde muž s rozčísnutým světlým plnovousem v „hubertusu“, je to první pobočník bratra vůdce, který jde zuřivě za mandátem. Smilujte se nad ním, zachraňte mu voliče fašisty, neboť on jest také vlastencem.

Důvěrník „von Saukup“.

Vůdce mi jedenkráte s pýchou sděloval, že Jaroslav Soukup, velice mladý státní pensista, nepochází vlastně z Vinohrad, nýbrž je to potomek jakési šlechtické revoluční větve francouzské. Zůstal jsem ohromen. Oficiálně oslovoval Gajda Soukupa: bratře řediteli. To však nesmí nikoho překvapiti, neboť br. vůdce měl na továrníky, ředitele a p. tituly umělou líheň s elektrickým pohonem. Jmenoval jednoho dne tři ředitele tisku, Marka, Zajbora a Nováka, a když se bratři vzájemně představili, uznali, že to bylo vážně myšleno. My, malí venkovští lidé, potomci robotníků, jsme za podobných okolností ovšem na všechno dopláceli.

Soukup byl také vedoucím junáků a zaváděl vojenskou poslušnost vůči br. vůdci a sobě samému. Úderné oddíly podnikaly v okolí Prahy cvičení. Soukup je přehlížel. Kdysi v blízkém okolí Prahy za hřbitovní zdí vynořilo se z ranní mlhy asi 26 přihnutých, tiše postupujících osob, načež hrobník noční výjev těžce odstonal a měsíc nekopl motykou. Co „brali“ útokem, zůstalo do dnes tajemstvím. Odsuzoval jsem podobný postup a varoval před možným zákrokem úřadů. Obdržel jsem však od Gajdy vyrozumění, že „Junáci“ jsou mohutná slož-

ka a že Soukup pro fašismus mnoho vykonal. Asi ve Varšavě! Podléhá prý přímo Gajdovi. Marně přemýšlím, co asi vykonal. Vydával se prý za doktora v Českých Budějovicích a vzal si na to brýle. Prováděl prý aukci válečných Gajdových trofejí pod jménem Vodička.

Rulík svého času vydával list „Pravda", v kterém hrozně máchal bratra vůdce. Důvěrník Soukup přivedl Rulíka k zámožnému a dobrému bývalému členu Grünerovi, aby bezúročně půjčil na ojetý americký vůz Kč 20.000 na dobu jednoho měsíce. Jako odměnu uvolil se Rulík dáti Kč 100 na dobrý účel. Grüner tak učinil, dr. Branžovský vyhotovil smlouvu a Rulík si pro americký vůz více nepřišel. Vypadalo to jako chytře provedený prodej. Když mně to Grüner asi před rokem vyprávěl, dojala mě jejich úslužnost k pláči. Škoda, že Soukup neprojevil tutéž ochotu pro moji župu. Dr. Branžovský i Soukup trpěli stále nedostatkem peněz a přece jen nevděčné funkce dále vykonávají. Snad je národ jednou štědře odmění.

Jekatěrina Gajdová.

Farizeové a špatně placení redaktoři vždy při jméně sestry náčelní neprávem vykřikují: nezatahujte do boje rodinu, ale zapomínají, že to byli právě oni, kteří tak činili. Několik roků se lidu namlouvalo, že Gajdova choť je dcerou hraběte a admirála Kolčaka, kterého „chudince" zamordovali bolševici. Když byl Gajda odsouzen za Sázavu na dva měsíce, okolí i list

ihned hlásalo, že Anglie jmenovala oba jeho chlapce lordy. Po ztrátě volebního práva se mluvilo o možné kandidatuře Gajdovy choti do sněmovny. Proč bych se měl za to styděti, že můj otec je třeba jen mistr v tkalcovně. Využíti popularity a podpořiti nezaměstnaného muže, byl dobrý nápad Rösslerův pro sestru náčelní, která skutečně za spoluúčasti Rösslerovy choti založila „Modes-Robes". Po krátkém čase se sestra náčelní se svojí společnicí rozešla, poněvadž prý byla pí. Rösslerová příliš chytrá. Diskretně řečeno, fašistické ženy měly na tomto podniku také své zásluhy. Nevhodný a organisaci poškozující byl dopis representantky žen pí. Gajdové. Byl pln urážlivého obsahu o nejvyšší hlavě státu. Byla také podmínečně odsouzena. Nebylo to žádné hrdinství, jen ostuda. Sestra náčelní byla horlivou spoluhlasatelkou Palackého hesla: „svůj k svému". Proč dala roznášeti po velkých pražských kavárnách na sklonku roku 1932 illustrovaný modní list svého závodu, tisknutý ve Švýcarsku? Byla v něm vyobrazena na lyžích a v obsahu byla naše řeč komolena, kupř. sněh (sníh), kostim (kostým). Táži se, proč nebyl dokument, urážlivě ignorující hlásané Palackého heslo, zasílán také zámožnějším členům k laskavému nahlédnutí? Zde je každá výmluva zbytečná. Sestry, pilně sbírejte na činži.

Záhy po Gajdově uvěznění v Brně přihlásila se nadvlastenka u organisace se žádostí, aby jí, majitelce živnosti, bylo vypláceno měsíčně Kč 5.000 a placeny činže z bytu a salonu. Zde musím dodati, že sbírky pro Gajdu a jeho rodinu byly již také v proudu, samozřejmě bez kontroly jako vždy.

Jezdilo se všemi směry. I v Pardubicích se

požadovaly adresy zámožných členů pro velkorysou akci. Obětavý doktor Hruška, předseda „Sedmy“, byl nad tím ve velkých rozpacích. Ve své přímosti jemu vlastní, projevoval svůj názor. Konečně na těžkou finanční situaci podniku, prohlásil, že by měl býti salon zaveden současně ve větším bytě a tím by se jedna činže ušetřila. Pro sestru náčelní kalkuloval Kč 2.000 měsíčně. Vzhledem na vždy prázdnou kasu podniku se uvolili, řekl bych skoro nezaslouženě, hraditi nároky, vzácní jednotlivci. Jak vysoko stály nad sestrou náčelní obětavé ženy fašistky, kterým počaly také úřední prohlídky obraceti byty, odváděly členy rodin do vyšetřovací vazby. „Sedma“ pak měla v prvé řadě na programu zašantročené peníze tiskové akce a rodinu vůdce. Peníze, potraviny, vše plynulo jenom do jedné rodiny. Není možno k tomu mlčet a nekritisovat toto bezpříkladné sobecké kořistnictví, bující v t. zv. bratrské a sesterské organisaci.

Vůdce Radola Gajda.

Je nesporné, že všichni frontoví bojovníci jsou elitou každého národa. Důležitou otázkou jest, zda-li odvaha nebo statečnost v bojové frontě jest dostatečnou kvalifikací k řešení těžkých a spletitých problémů národa v dobách poválečných. Další otázkou jest, zda-li glориola bojovníka byla tak čistou a neposkvrněnou, aby zasloužila titul národního hrdiny a dokonce snad vůdce. To všecko musí rozumný člověk s nutnou rozvahou posouditi. Nikdy jsem ne-

dělal při slávě Gajdově takového derviše v transu. Všecko to opěvování jeho vojenské minulosti mi naprosto nestačilo k správné představě a nezbytné kvalifikaci svědomitého vůdce lidu. Válečná vyznamenání jsou viditelným znakem hrdinství. Nelze však paušálně říci: zasloužilý nositel asi 56 válečných vyznamenání. Chovám velikou úctu k vojenským vyznamenáním, pokud byla skutečně za osobní výkony získána. Nutno však podotknouti, že v případě rozpadnutí státu (Rak.-Uhersko) nebo při změně státního zřízení (Rusko), prodávají se medaile na váhu za cenu kovu do tavírny.

Taková vyznamenání jsou ovšem bezcenná. Nesmírně mnoho se mluvilo i psalo o Gajdově anglickém řádu. Cizí stát, udělí-li příslušníku jiného státu cenné vyznamenání, sleduje vždy na prvém místě své vlastní zájmy, nebo hledí získati sympatie toho národa, jehož špičky vyznamenává. Je naprosto vyloučeno, aby chytrá Anglie, ve světové válce plně zainteresovaná téměř na celém kontigentě, věnovala pouze osobě Gajdově někde na Sibiři svoji zvláštní pozornost. Zajímala je ruská protibolševická Kolčakova armáda, v které Gajda vyznamenání obdržel. Jeho vyznamenání dalo často podnět k různým pověstem. Jedna verse říká, že anglický král nejezdí do Karlových Varů proto, poněvadž by musel dle zvyklostí darovaného řádu, pozdraviti a políbiti se s odstaveným Gajdou. Oficiální osobnosti našeho státu by ovšem musely počkati někde za plotem.

Když se v býv. monarchii dojídaly kávové konservy a blížil se konec války, Gajda teprve v r. 1917 vstoupil do „Legií“, které již 33 měsíců existovaly. V krátké době byl kapitán Gajda generálem (2. září 1918). Každý měsíc

dostal asi dvě vyznamenání. Vypadalo to jako v pohádce. Zajímaly mne jen některé momenty z jeho válečné činnosti. Proč zběhl z rak.-uher. armády k Srbům? Sloužil jako délesloužící poddůstojník v Dalmacii a v době možné válečné konjuktury, šel za svým vojáckým řemeslem. Jižní země monarchie bývaly vždy jakýmsi ventilem pro nespokojené vojáky. Ve světové válce byla to speciálně pobřežní země, Dalmacie, kterou přímo zachvátila horečka útěku a nedůvěry. Gajda vzhledem na beznadějnou vojenskou kariéru jí také podlehl. Sám jsem již v r. 1914 volil tutéž cestu útěku. Bylo všeobecně známo, že zejména Srbové přijímali ochotně vojíny z pohraničních posádek býv. monarchie.

Píše-li někdo nebo řeční po schůzích, že Gajda z lásky k vlasti šel bojovati za hranice, je to holý nesmysl. Také nechutné oslavování vítěze a hrdiny od Zborova vyvolává na venkově dojem, že Zborov byl jedině jeho dílem. Skutečností zůstane, že všichni bojovníci od Zborova šli se vzácnou jednomyslností a neochvějnou vytrvalostí za vítězstvím, jehož, jedině dík těmto vlastnostem, slavně dosáhli. Byl to slavný čin jednolitého kolektiva. Předem všichni věděli, že musí zvítězit nebo padnouti. Je to přímo zneuctívání všech těch padlých i dosud žijících, aby jedinec neprávem strhoval na sebe zásluhy vzácného celku. Historie zná a bude znáti jen zborovské vítěze a hrdiny. Neexistuje jedinec, „velký vítěz“ zborovský.

Slibně započaté akce kap. Gajdy po zborovské bitvě, skončily, jako všecko u tohoto muže, neslavně a pro jeho spolupracovníky, tragicky. Je známo, jakým způsobem nabyl kapitánské hodnosti v srbském vojsku, kde dle sdělení srbského lékaře dra. Kostiče „provozo-

val" lékařskou praksi. Po konfliktu s gen. Štefánikem, opustil koncem r. 1918 Legie a odešel ke Kolčakovi. Nepohodl se s ním a spojil se se socialisty proti Kolčakovi. Konečně dne 17. listopadu 1919, pokusil se ve Vladivostoku o naivní převrat pod rudými prapory proti Kolčakovi. Japonci se spojeneckým vojskem obnovili pořádek. Gajdovi spolupracovníci byli dle stanného práva postříleni a Gajda zajat na vládivostockém nádraží a jedině na zákrok čs. vojenského vedení vyvázl Gajda životem. Reversem se musel zavázati, že do tří dnů opustí Rusko jako nepohodlný soukromník. Nebyl už tenkráte ani našim, ani ruským generálem. Neslavný a potupný konec Gajdova sibířského vojančení mne nejvíce zajímal, poněvadž přesně charakterisoval **konec každého jeho podnikání**. Vrchní velitel dohodových vojsk gen. Janin prohlásil, že disciplina nepatřila nikdy k silným stránkám Gajdovy povahy. Teprve po svém příjezdu do republiky byl na vlastní žádost **znovu přijat** do čs. armády. Později byl jmenován zástupcem chefa gen. štábu. Jsem přesvědčen, že o jeho jmenování se v prvé řadě přičinily civilní osoby. Proto mohl muž, který není schopen vlastního úsudku, autokritiky, sebeovládání a bystrého postřehu, tak důležité místo zaujmouti. Je samozřejmé, že v zájmu armády musel po krátké době z tak choulostivého a veledůležitého místa zmizeti Kdo poznal dobře Gajdu, nemůže nikdy jeho odstranění považovati za persekuci. Naopak, to byl čin záslužný a vlastenecký. Aparát, konsumující miliardy, nemohl přece tento človíček říditi. Běda podniku, kde by Gajda rozhodoval. Jeho dirigentské schopnosti mohou sice sympatisující lidé vyzkoušeti, výhradně však na

svém majetku. Nemožné styky, které navazoval na začátku v NOF s ukrajinským „generálem“ Horbanjukem, hejt. Oštranicou, bavorským továrníkem Schmidtem ukázaly, že bratr vůdce hledal jen a jen peníze. Dvě cesty do Říma i jiné nepromyšlené pokusy, byly toho dalším dokladem. Můj návrh požádati Jugoslavii o podporu, byl Gajdou okamžitě zamítnut. Proč, dovede si každý domyslit, vzpomene-li, jak felčar Gajda léčil za války těžce zraněné srbské vojáky. Hledaly se finanční prostředky, aby vůdce byl bez námahy, pohodlně živ s celým svým příbuzenstvem a služebnictvem. Potřeboval příjmy k vydržování auta, později dokonce 2 vozů a přepychových psů.

Obětavý prof. Svejcar z Plzně konal časté cesty do Prahy a věnoval se nezištně rodinnému podniku. Když kdysi oddaný přítel Gajdův vystoupil z NOF, říkal mně vůdce, že si dal Svejcar všecko znamenitě honorovati. Bylo to prý i jízdné a také si prý ponechal psací stroj. O vystouplém zemském předsedovi mně psal: „zaváže-li se písemně, že nechá Stříbrného stát, a přestane fantasírovati, mohl by se opět navrátiti“. Kříž nemohl ovšem v tomto prostředí existovati. Zajímavé bylo jiné sdělení, ve kterém Gajda píše, že Stříbrný je lump. Jeho oposice jest prý dobrá, poněvadž by z ní mohl Gajda výhodně těžit. Tak psal v roce 1932 a krátce před tím psal Stříbrnému: „milý bratře ministře!“ Jeho choť po jihlavském procesu podala „lumpovi“ v Kolíně kytici. Gajda jest pravoslavného náboženství a posl. Stříbrný rovněž. Je viděti, že ani to pravosloví nebral Gajda vážně, poněvadž hrubě porušil známou solidaritu těchto souvěrců. U Gajdy byl také lump a zloděj jeho nejoddanější redaktor. Gajda zaslal svého času

redaktoru Rösslerovi před jeho odchodem kompromitující dopis, který označil za přísně důvěrný. Dodatečně mi však dovolil, abych dal dopis rozmnožiti a rozdával Rösslerovým příznivcům. Používám proto obvyklého Gajdova způsobu s jeho vlastní korespondencí. Jeden den mi dal čestné slovo a již druhý den je nedodržel. Byla to skutečně odvaha od aktivního vysokého důstojníka, který Gajdovi sděloval, že hlava státu se o něm ostře vyjadřovala. Skoro jsem byl toho mínění, že vojenské kruhy chtěly tímto způsobem zvěděti Gajdovo smýšlení. On všecko opět „důvěrně" pověděl dále.

Na výzvědnou službu Gajdova podniku byl nejlepší pikolík z restaurace nebo kavárny. Po známé útočné řeči dra. Stránského, potkal jsem vůdce s tlustou holí v Jungmannově třídě. Sděloval mi, že hledal po kavárnách útočníka, aby ho spráskal. Podobný způsob jest prý nejrychlejší a nejradikálnější. Vysvětloval jsem mu, jaké těžké následky by podobný postup mohl pro něho míti. Věděl jsem, že některý jeho pobočník ho k činu navedl a sám se schoval do úkrytu. Za nejtěžší a zdrcující útok proti Gajdovi považuji parlamentní řeč dra Moudrého v roce 1933.

Odváží-li se akademický občan nařknouti někoho ze zločinů, musí k tomu míti pádné doklady. V tomto případě je naprosto vedlejší věcí, do kterého politického tábora patří. Zde je rozhodující, že byla vyřknuta těžká obvinění na vůdce očistného hnutí.

Nelze považovati všechny čtenáře různých novin za špatné lidi. Ubohá, nejasná a nepodepsaná odpověď ve Fašistických Listech znamenala pro myslícího člověka potvrzení výroků dra. Moudrého. Slušnost a vděk vůči člen-

stvu, které ho vydržuje, Gajda nikdy neznal. Jinak by musel v zájmu další důvěry aspoň stručně vyložiti, zda-li se dopustil zločinu dvojženství, atp. Tento člověk mluvil velice rád o jakési důstojnosti a z nařčených zločinů se neobhájil.

Až hloupě ctižádostivý člověk dovolil, aby mu pobláznéné ženy líbaly ruce, jako na př. v Radotíně.

Jízlivě a mstivě oznamoval 21. září 1933 ve Fašistických Listech, že Malý z Tuřice mne udal u státního zastupitelství. Každý se prý může o tom přesvědčiti. Takto odpovídal parasit národního lidu na moji obranu proti palmárním účtům, patřícím jeho rodinnému podniku.

Kdyby tak jednali všichni proti Gajdovi, jako občan Malý proti mně, stoupla by agenda státního zastupitelství nejméně a 100 procent.

Výrok J. Simana ml. ze Smíchova, Holečkova 10, před 2 svědky, že Gajda mě musí zničiti, jest další illustrací mstivého postupu „persekuovaného“ vůdce.

Přináší-li někdo oběti, musí věděti proč. Ať definuje Gajda, jak si on představuje práci pro vlast.

Prohlašuji, že Gajda nikdy národně ani mezinárodně založeným člověkem nebyl. Teprve peněžité sbírky a oslavy v něm probudily jakýsi povinný a neujasněný pocit, o kterém si jeho fanouškové namlouvají, že je to láska k vlasti a národu. Zvyšujte proto příspěvky, jinak ztratíte svého vůdce.

Jakmile by fašisté úplně zastavili příjmy svému vůdci, jsem přesvědčen, že v krátké době by hledal nové dárce i novou vlast.

Nevděčný Gajda uveřejnil ve Fašistických

Listech dne 21. září 1933, že dopustil jsem se podvodu s obrazy.

Dle písemných dokladů byl to podnik výhradně soukromý, který byl částečně poškozen zákazem pardubického sjezdu a dodatečným vydáním dopisnic s podobiznami Gajdy a jeho choti, byl zničen úplně.

Obrazy Gajdy velikosti 47x65 cm ve skvělých barvách, bezvadně a velmi čistě provedla Česká grafická Unie, Praha-Vyšehrad.

Jednotlivý obraz byl prodáván za Kč 35, s podpisem Gajdovým Kč 45.

Gajda s chotí prodával současně na schůzích svoje dopisnice s podpisy, kus za Kč 3, ovšem za hotové, jako planety na pouti.

Ekonomicky založený venkovan si raději koupil vůdce i s podpisem za Kč 3 a dražší obraz přirozeně odmítl.

Tímto postupem poškodil Gajda obrazovou akci tak, že z celkového počtu 3000 obrazů zůstalo hodně přes 2000 neprodáno.

Obrazy byly zasílány bez dobírky, a do dnešního dne není mně známo, komu zapravili nebo vrátili dávno odebrané obrazy ve větším množství následující členové: Ján Prikryl, Holič Mor., Frant. Peprle Brno, Jan Kepák Lovčice, Boh. Ladnar Upice, Lad. Kudrna Bědovice, Václav Malý Tuřice, jednota Pardubice, Vysoké Mýto, Sezemice, Polička, Ždírec-Krucenburk, Čes. Budějovice (druhou objednávku), ústředí NOF, které mně v zaslaných dopisech oddalovalo vyúčtování. Malé objednávky nevypisuji. Někde také četnictvo zabavilo obrazy.

Vůdce nejprve obdržel 80 obrazů a když dodatečně prostřednictvím svého právního zástupce se zavázal vyrovnati doplatek v tiskárně, obdržel dalších 700 kusů.

Uplynul rok a Gajda si klidně obrazy ponechal a tiskárně nezaplatil ani haléře.

Co myslíte, bratří dvorní šaškové, kdo je největší podvodník?

Rozumný čtenář si zajisté učiní správný úsudek o bezcharakterním jednání občana Gajdy.

Gajda slíbil důvěřivým upisovatelům na tiskové podniky a národní dům, že budou spolumajiteli, nebo společníky. On nám, muž nemajetný, za vybraných Kč 300.000 prý osobně ručí. V tom vidím právě nebezpečí pro upisovatele.

Zůstává zde velké risiko pro ty, kteří nepožádali úpisy zpět, když nebylo vůdcovské slovo dodrženo. Tiskárna „Družina" má býti v očích upisovatelů tak zhodnocena, aby se rovnala té tiskárně, na kterou bylo původně upisováno.

Má krýti hazardérství vůdcovo. Na Gajdovo přání jsem měl proti legionářské „Družině" ostře vystupovati, a dnes jejich tiskárna i časopis zachraňují otřesenou situaci. Praskne-li tento náhradní podnik, jak to dopadne s úpisy? Mají upisovatelé někoho, kdo poctivě hájí jejich zájmy a chrání je před eventuelními ztrátami? Rotačka nebyla koupena z úpisů, nýbrž tuto koupil jistý člen.

Gajda zneužil jména dra Hrušky v tiskovém svinstvu, když prohlásil, že tento akci převzal, ale nedodal — bez peněz.

Oblíbený dr. Hruška měl svým jménem uklidniti upisovatele. Snad se tak stalo bez jeho vědomí, ale byly a jsou osoby v hnutí, lépe do všeho zasvěcené nežli dr. Hruška a neřekly lidu pravdu.

Těžkou spoluvinu na celém tom sedmiletém nebezpečném zmatku nesou všichni, kteří nedovedli rázně zakročiti a dáti t. zv.

vůdci ultimatum. Měli mu říci do očí, aby z lidu nedělal pokusného králíka, aby neurážel city skutečně národních lidí, aby si nehrál na falešného lékaře dnešních bolestí národa. Měli mu dále zdůraznit, aby po tolika zmatcích a ostudách zmizel a našel si řádné zaměstnání jako druzí občané.

Je to ostuda a neslušnost, když „vlastenecky" založený zdravý občan žije pohodlně ze žebroty.

Republika vzala na vladivostockého revolucionáře velkomyslně ohled. Dala mu vysoký úřad a obrovský plat. Nebyl-li této důvěry hoden, musí hledati jenom chybu u sebe samého.

Není přece účelem národního lidu vypírati staré osobní hříchy nějakého vůdce a probouzeti v národě zlobu pro lehkomyslnou ztrátu statisícového platu. Také spravedlivě vzato, nemůže nějaký břídil si přivlastňovati titul vůdce lidu, když ve skutečnosti nic nevede.

Lidé, kteří před 7 roky zvolili Gajdu vůdcem nejsou více členy NOF, Gajda drží neoprávněně svoje vůdcovství. Pravý vůdce lidu je ten, který pro svoji ušlechtilost, vynikající moudrost, nezištnost a obětavost, je lidmi spontánně vyvolen. Vůdce, který nevěděl, jak se má NOF zachovati vůči pohřbu dra Scheinera, je muž bez mozku. Gajda neznal rozvrh práce, naučil se v NOF zahálčivému životu a pití.

Dne 6. září 1932 v 7 hodin večer poslal mi Gajda svůj vůz, abych jel na schůzi do Krakovan u Lab. Týnce, kam byl sám ohlášen. Neočekávaná funkce nebyla mi příjemnou. Odejel jsem nejprve do vůdcova bytu, abych se přesvědčil, co znemožnilo jeho odjezd.

Ležel v posteli a jedl opékané plátky ze sy-

rových bramborů. Sděloval mně, že byl na tahu, takže není schopen schůzování.

Z celého okolí přišlo tisíce lidu. Omluvil jsem „nemocného“ vůdce, ale v duchu jsem důvěřivého lidu litoval, jehož „záchranci“ byl milejší flám, než tisíce věrných posluchačů.

Byla to nechutná sabotáž lidem vydržovaného předáka. Podobné okamžiky otravovaly moji nejlepší snahu.

Oklamaný lid mi odpustí, když mu řeknu jednou smutnou pravdu.

I pro útěchu četných členů, mistrů krejčovských musím sdělitı, že oděvní dům „City“ Praha, Václavské nám. má nejkvalitnější oděvy, poněvadž sám vůdce tam pro sebe nakupoval.

Aby nezasvěcený čtenář plně vystihl charakter muže, hlásajícího očistu, byl jsem nucen v něčem zajíti do podrobností skoro nechutných, ale pravdivých.

Je mně velice líto takového upřímného občana Průšy ze Samosol, který viděl v Gajdovi vyvoleného ochránce lidu a posílal prosebné vzkazy do Prahy, aby důvěry tohoto lidu nebylo zneužito.

Vážím si nesmírně těchto těžce pracujících venkovanů, na které dolehla nejcitelněji dnešní hospodářská mizerie.

Těmto dobrým lidem jsem hlavně moji varovnou brožuru napsal, aby nepřivedli sebe a své rodiny ještě do většího utrpení, aby věděli, že bezstarostný, pohodlný Gajda, často zahalený v dýmu cigaret, holdující silným nápojům a hledající mnohdy vůdcovskou moudrost v seancích s falešným mediem, dávno všemi očekávanou důvěru i naději zklamal.

Gajda čeká záškodně, aby mohl využíti kaž-

dé příležitosti jedině k uspokojení svých osobních tužeb.

Dnešní doba však vyžaduje na prvém místě rozřešení otázky existenčně ohrožených rodin a nezaměstnaných spoluobčanů, kteří při nejlepší vůli práci nenalézají.

To jest vrcholný a vlastenecký příkaz nejnaléhavější, který by měl plně zaujmouti mysl všech vrstev národa.

Jak ubohý, negramotný a celým světem opuštěný by musel býti tento národ i jeho dnešní vůdcové, jak nesmírně by byla potupena památka všech o národ poctivě zasloužilých velikánů, jak hluboko by klesl tento lid ve svém národním sebevědomí, kdyby měl lecjaký duševní trpaslík o jeho osudu nebo životních otázkách rozhodovati. Vůdce Národní obce fašistické jest muž s maskou národního mučedníka, generál bez štábu a sanity, ale s věčně nataženou rukou.

Upozornění.

Dle předem došlých objednávek soudím, že bude tisknuto ještě druhé vydání, proto mohl bych ještě pravdivé a cenné dodatky uveřejniti,